

Alman tazyığı karşısında Balkanlar

Sofya ve Belgrad mukavemet ediyor

Berlin Bulgaristanın mihver paktını imza etmesini istiyor

Bulgar başvekili, ziraat nazirinin istifasının sebeplerini izah etti.

Bulgar başvekili Filof

Londra, 5 (A.A.) — Almanyanın Yugoslavya topraklarından kıtalarını geçirmek için yaptığı talebi Yugoslavya hükümetinin reddettiğini ve kendi topraklarına karşı eenebi bir devlet tarafından yapılacak her türlü cebir hareketine Yugoslav ordusunun karşı duracağını bildirdiğini Londraya gelen bir rapor teyid etmektedir. Bu rapor, (Devamı 7 inci sayfada)

Bir Belgrad gazetesi diyor ki

"Türkiye harbe karışmak istemiyor"

Belgrad 5 (A.A.) — Politika gazetesi, Moskova ile Ankara arasında gizli bir anlaşmalar bulunduğu hakkındaki haberleri tekbiz eden Tass ajansının tebliğini mevzuabaha ederek diyor ki:

Türkiye harbe karışmak istemiyor. Türkiye'nin büyük devletlerle münasebetlerinin mahiyeti öyledir ki, ortaya ihtilâtlar çıkamaz, bilâkis Türkiye bütün ihtilâtların ve harbin dışında kalmak ve büyük devletlerle tabii ve dostluk münasebetleri idame etmek için bütün kuvvetle çalışmaktadır.

İngilterenin harb ve barış gayeleri

Avam kamarasında münakaşalar oldu

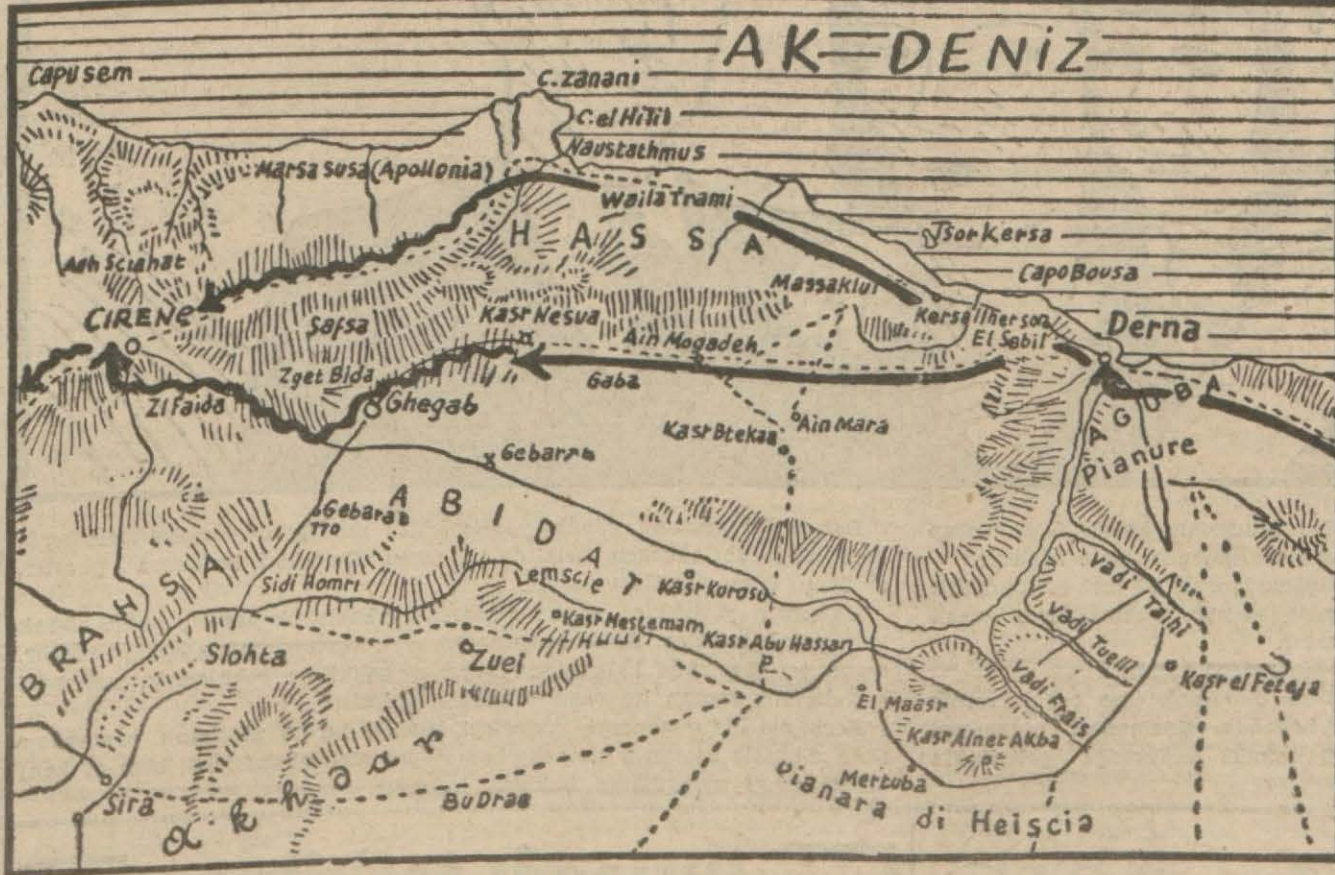
Devlet nazırı işçi mebusların suallerini cevabsız bıraktı

Londra, 5 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansı bildiriyor:

Avam Kamarası dün öğleden sonra barış ve harb gayeleri hakkında yeniden hararetili münakaşalara sahne olmuştur. Meclisin gürlüğü azasından Geoffrey Mander, devlet nazırı Arthur Green-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Bu sabah gelen haberler 3 üncü sayfada

Libyada harekât sahalarını gösterir kroki

Bomba yağmuru

3 İtalyan tavyaresi iğtinam edildi

Ric'at eden İtalyan kolları ateş altına alındı

Kahire, 5 (A.A.) — Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri karargâhının tebliği:

Dün İngiliz bomba tavyareleri Barce ve Benina üzerine ve Bingaziye giden muvasala yollarına müteaddid taarruzlarda bulunmuşlardır. Marana ile Barce arasında mottörli nakliye kollarına şiddetli taarruzlar yapılmış ve pek çok zayıat verdirilmiştir. Barce simendiferstasyonuna hücum edilmiş ve istasyonun yakınında hat üzerine üç bombanın tam isabeti kaydedilmiştir. Birkada hangarlara isabetler olmuş ve Beninada büyük bir yangın çıkmıştır. Avcı desviyelerimiz de bümüş. (Devamı 7 inci sayfada)

Faşist rejimi buhran içinde

Dün akşamki Radyo gazetesinden:

Afrıkadaki İtalyan imparatorluğunun tamamen inhilâli artık bir zaman meselesi sayılmaktadır.

İtalyadan gelen haberler faşist rejiminin ciddi bir buhran ve sarıntı geçirmekte olduğunu gösteriyor. 33 faşist liderinin cepheye git-tiği haber verilmektedir. (Devamı 7 inci sayfada)

İçkili yerlerde hâdise çıkaran Örfî İdare Mahkemesine verilecek

Bir müddet evvel, Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Hatay içkili ve sazh lokantasına giden müşterilerden birinin; lokanta müteciir ve müstahdemleri tarafından döğüle- rek üzerinde bulunan paradan 500 lirasının alındığını şikâyet etmesi üzerine, hâdiseye el koyan polis ve müddeiumumilikçe yapılan tahkikat neticesinde mezkûr paralardan bir kısmı müteciavizler üzerinde bulunarak istirdad edilmiştir.

Bu hâdiseye üzerine, örfî idare komutanlığınca, İstanbulda bulunan ve bu çeşid yerlerde örfî idarenin teessüsünden evvel ve sonra vukua gelen, emniyet, asayiş ve inzibati mahiyette görülen, bu ve benimsiz hâdiseler hakkında yapılan tezkirte Hatay içkili lokantasında vukua gelen hâdisenin diğer mahallerdekilerden daha fazla nazarı dikkati çalib bulunduğuna ve bu (Devamı 7 inci sayfada)

Askerî vaziyet

Habeşistan ile Somalideki İtalyan kuvvetlerini hiçbir mucize kurtaramaz!

İngilizlerin Libyada daha büyük gayretler göstermeleri beklenebilir.

YAZAN :

Emekli General H. Emir Erki et

Son Posta, nın askerî muharriri

İngiliz - İtalya harbi:

İngilizler takriben 300 Km. uzunluğunda bulunan Derne - Bingazi yolunun üçte bir kısmını sekiz günde alarak Cireneye girmişlerdir. Buradan Bingaziye daha 200 Km. lik yani aşağı yukarı iki haftalık bir zaman ve mesafe vardır. Bu sebeble, muhtemel bir Alman yardımı engel olmadan İngilizlerin Bingaziye girmeleri memuldür. Kezalik Almanların, Afrikaya büyük kuvvetler geçirmeden bütün Sirenaikeyi zaptetmek hususunda büyük gayretler göstermeleri beklenebilir. Çünkü evvelce de yazdığımız veçhile, Sirenaikeye yani bizim eski Bingazi müstakil mutasarrıflığı bir kül teşkil edip bunun ancak tamamı alındığı takdirde garbdan gelebilecek olan tehacümiere karşı bir mukavemet tesis ve temini kabil olur. (Devamı 5 inci sayfada)

Bingaziye doğru..

Eritrede yollar malzeme ile dolu

İngilizler Habeşistanda iki koldan ilerliyorlar

Kahire, 5 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Trablusta, kıtaatımızın yakından sıkıştırdığı İtalyanlar Bingaziye ric'at hareketlerini çabuklaştırmışlardır. Simdiye kadar gerilerde kalan 400 kadar İtalyan topladık.

Eritrede, Keren etrafında hareketlerimiz muvaffakiyetle inkişaf etmektedir. Bu arada Barentu ve Diakundiden şarka doğru ric'at et- (Devamı 7 inci sayfada)

Laval tekrar Fransız kabinesine dahil oluyor

Almanların tazyığı karşısında Vişi hükümetinin vaziyeti

Dün akşamki Radyo Gazetesinden: Almanya ile Vişi hükümeti arasında yapılan temaslar, günün en mühim siyasi meselesini teşkil etmekte berdevamdır.

Almanlar, Vişi hükümetinin takibi ettiği intizar politikasından şikâyet - (Devamı 7 inci sayfada)

LORD LOYD VEFAT ETTİ

Lord Loyd

Londra, 5 (A.A.) — İstihbarat nezareti bildiriyor: Lord Loyd, gece yarısına doğru ıztırabaz bir surette son nefesini yermiştir. (Devamı 3 ücde)

Yakında yeni bir hava denemesi yapılması muhtemel

Hakemlerle diğer alâkadarlar dün Valinin riyasetinde toplandılar

Geçen denemede görülen noksanlar görüldü, 45 hakemin raporları tetkik edildi

Dünkü toplantıdan bir intiba (Yazısı 4 üncü sayfanın 2 ve 3 üncü sütunlarında)

Egede seller bir âfet halini aldı

Bazı evler yıkıldı, 7 beton köprü harab oldu, alınan âcil tedbirler sayesinde nüfus zayıatının önüne geçildi

İzmir, 5 (Hususî) — Yağmur fasilalı bir surette devam etmektedir. Seller bir âfet halini almış, bir çok köyleri istilâ etmiştir. Bu yüzden bazı evler yıkılmıştır. Tire ve Bayındır kazaları dahilinde yedi kadar beton köprü suların hücumile harab olmuştur. Hatlar üzerinden sular aştığından trenler işliyemez bir hale gelmişlerdir. Hemen bütün trenler yolda kalmışlardır.

Valimiz bugün Tireye gitmiştir, suların istilâsına maruz bazı köyler halkının sallar ve kayıklarla emin yerlere nakledilmelerine nezaret etmektedir. Yeniçiftlik köyü tahliye edilen köyler arasındadır. Valinin aldığı âcil tedbirler sayesinde nüfus zayıatı olmamıştır. Manisa havalisinde Manisa, 5 (Hususî muhabirimizden) — Yağan sürekli yağmurlardan tren seferleri inkıtaya uğramıştır. Ankara treni Alâşehire kadar güç gelebilmiştir. İzmir treni ancak Manisaya gelebilmiş, Bandırma treni gidememiştir. Gediz de kabarmıştır.

Spor işlerimizde mühim bir karar

Futbolcülerin klüb değiştirmelerine dün bir emirle nihayet verildi

Beden Terbiyesi Umum Müdürü general Cemil Taner Çoban Mehmede madalya verirken

Bir müddettenberi tatbik ve tecrübe olunan yeni sicil talimatnamesinin futbol işlerimizde yarattığı kargaşalık dünden itibaren nihayet bulmuştur.

Beden Terbiyesi Umum Müdür-lüğü dün İstanbul muntakasına bir telgraf göndermiştir. Bu telgrafa göre 5 Şubat 1941 Çarşamba günü, ne kadar klüp veya muntaka değiştirmiş futbolcuları Ağustos 1941 tarihine kadar iltihak ettikleri klüplerde kalacaklar, ve hiçbir nakil muamelesi yapılmayacaktır.

Sicil talimatnamesinden istifade ederek klüplerden ayrılmış olan futbolcüler bu mevsim zarfında çık-mış oldukları klüplere karşı da oynayamayacaklardır. Bunun fena tesirlerini duymayan bir idareci, hattâ bir seyirci kalma- (Devamı 7 inci sayfada)

Hergün

Tüccara ve
Ticarete dair

Muhittin Birgen

Daima dikkat ederim: Bizim bütün münevver muhittimizde tacire ve ticarete karşı bir husumet vardır. Bunu tabii görmek icab eder; çünkü münevverin iktisadî konfesyonu sadece müstehlik olmaktadır. Müstehlik ise herhangi bir maddenin fiatı düştüğü zaman memnun, çıktığı zaman gayri memnun olur. Fakat, işin garib - ve aynı zamanda haksız - tarafı şudur ki bir malın fiatı düştüğü zaman kimse tüccara acımaz; çıktığı zaman ise ona küfredilmekte adeta ittifak edilir.

Gazetelerimiz münevverlerin elinde, dedir; memleketin işleri üzerinde hüküm vermek te gene münevverlerin işidir. Bunun neticesi olarak esnaf ile tüccar, münevverlerin gözünde, de daima en fena insan olarak mütalea edilir. Acaba tüccar bu kadar fena insan mıdır? Acaba, ondan bu kadar şikâyet etmek haklı mıdır? Acaba, şikâyet derecesi bazan haksızlığa kadar gitmiyor mu?

Ticaret, bugünkü cemiyet içinde meşru bir işdir. Her ne kadar tacir, siz cemiyet hayatı ve ticaretsiz mübadele usulü tesis etmeğe çalışan mefkûreler ve nizamlar yok değildir. Fakat, bu nizamın, bugünkünden daha mes'ud bir hayat tesis edebileceğine dair henüz ciddi bir delil dırılmış görmedik. Şu halde, ticareti, bütün kusurlarıyla birlikte, bizim mübadele ihtiyaclarımızı bugün için en iyi temin eden bir vasıta olarak telâkkide devam etmek mecburiyetindeyiz. Böyle olunca, ticarete fena bir iş, tacire de mutlak fena bir adam olarak bakmaya mahal yoktur.

Bununla beraber, ticareti başboş bırakmak caiz midir? Hayır. Zaten bu işin başboş bırakılması devri çok yenidir. Uzun asırlar arasında bu işin bilhassa manevî ve ahlâkî tarafı sıkı bir cemiyet ahlâkının kontrolü altında bulunmuştur. Eski esnaf cemiyetleri, ticareti çok sıkı bir ahlâkî nizam altında tutan müesseseler imiş. Liberal iktisad sistemi çıpık, iş insan, iş ve meslek ahlâkının elinden alarak sırf sermayenin hakimiyetine teslim ettiği zamana kadar ticaretin ahlâkî ve manevî tarafı çok mazbut ve mübadele de çok namuskarane şartlar içinde cereyan edermiş. Bu teşkilât bozulduğu ve yerine yenileri kurulmadığı zamandan itibaren de ticaret ahlâkî harab olmuş ve nihayet "tacirlik", bilhassa bizim gibi teşkilatsız memleketlerde yalancılık ve hilekârlık demek olmaya başlamıştır. Hakikat böyle değildir. Kabahat, tacirde ve ticarete değil, onu tanzim edemeyen cemiyetin kendisinde dir.

Bir memlekette ticaret hayatının, mümkün mertebe, herkesi memnun edebilecek bir nizam içinde cereyan edebilmesi için başlıca iki kuvvetli unsurun bulunması şarttır:

A — Memleketin umumi iktisadî hayatı, herkesin arzularına cevap verecek ve her nevi ihtiyacları mebzul tamtim edebilecek şartlarla mücehhez olmak.

Bu şartlar, istihsalin en iptidal hareketinden başlayarak istihlakın en son safhasına kadar, bütün iktisadî hayat sahasında ve bütün unsurlar arasında tam bir ahenk ve tesanüd tesis edilmiş sayesinde temin olunur. İnşallah, bir gün gelir, bu bakımdan mevcud olan noksanlarımız izale edilir; fakat, halen, bu sahada her şeyimizin noksan içinde bulunduğumuz muhakkaktır.

B — İkinci bir unsur da şudur: Ticaretin kuvvetli ahlâkî sahibi olması lazımdır. Nerede bu ahlâk varsa, orada ticaretin fena tarafları azalmıştır.

Bir misal zikredeyim: 939 Eylülünde Budapeşte'de, oraya yeni gelmiş bir dostum, akşam üstü altı buçukta kolonya ve sabun almak istemişti. Kendisine bu saatte bunun mümkün olmadığını söyledim, inanmadı, beni atlatmakla itham eyledi. Onun fikrinde eczanelerden pekâlâ alınabileceği merkezinde idi. Kendisini ikna edemediğim için beraber çıktık, dört eczane dolaştık, dördünden aynı cevabı aldık: "Ultri, yat mağazalarının kapalı buldukları bu saatte, bir kolonya ve sabun satamayız" dediler. Enebi olduğumuzu söyledik, istediklerimizin sıhhatle alakası olduğunu söyledik, para etmediler. Fazla para verebileceğimizi söyledik, zaman ise, bunlardan bir tanesi şu cevabı verdi: "— Birkaç para için ahlâkımızı bo." (Devamı 4 üncü sayfada)

Harb ve sinir

Profesör Dr. Fahrettin Kerim dünkü sayımızda çıkan sayıyı dikkat makalesinin mabed ve sonunu bugün 6 ncı sayfamızda bulacaksınız.

Resimli Makale:

Bir genç adam yeni evlenmişti. Beyoğlu caddesinin kalabalıktan coşup taşıdığı bir yaz akşamında karşısına çıkan bir dostuna şöyle söyledi:

— Çocuk mu, dedin, hayır, onu hiç düşünmüyorum, 20 inci asırda şehir halkı kendi işine ve eğlencesine dalınmış, çocuğa bakmak için vakit bulamaz, bu vazifeyi köy halkına bırakır.

Aynı adam aynı dostuna 25 yıl sonra şöyle derd yandı:

— Evliliğin ilk yıllarında hata ettik, sonra da Allah bize çocuk verme mükâfatını çok gördü, şimdi sessiz ve hedefsiz sinemadan sinemaya, yahud kahveden kahveye dolaşarak günlerimizi öldürmiye çalışmakla meşgulüz.

Bazan öyle esassız, çürük, yanlış, hattâ zehirli düşünceler vardır ki belki bir kitabı okurken, belki de bir dostu dinlerken kafamıza girerler, cazib görünen tarafları vardır.

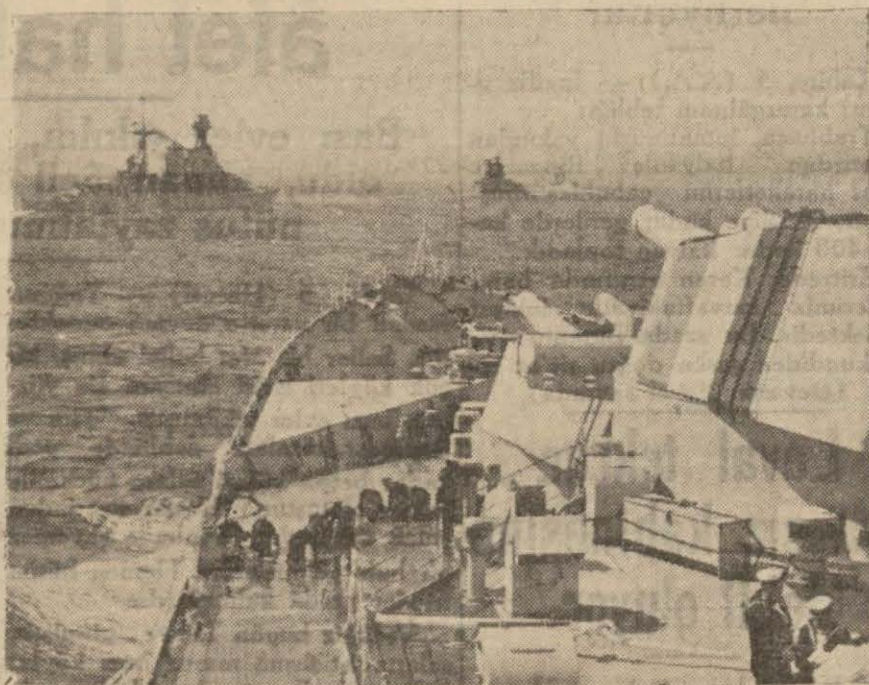
Kafamıza yerleşirler, sonra zamanla bir kaide, bir prensip halini alarak kök budak salarlar. Artık bu prensiplerle kurtulmamız imkânı yoktur. Onun tesiri altında kalırız, yavaş yavaş zehiri ile zehirleniriz, neticesini anladığımız zaman ise vakit tamamen geçmişdir.

Herhangi bir düşüncüyü, felsefeyi, kaideyi hayat programı yapmadan önce dikkatle inceleyip elemek, hem doğru olup olmadığına, hem de kendimize uyup uymadığına bakmak lazımdır.

Denizcilik

Almanya İngilterenin
deniz yollarını
kesebilecek mi?

("Son Posta,"nın denizci muharriri yazıyor)

İngiliz donanmasına aid bir görünüş

İlkbahar yaklaştıkça Almanların taarruz planlarını tatbik etmek zamanı da geliyor. Taarruz ihtimalinin en kuvvetlisi İngilterenin istihsalıdır. Nitekim devlet reisi Hitler de, nutkunun mühim bir kısmını İngiltere imparatorluğunun yıkılmasına hasrediyor. İngiltere adaları'nın istihsalı için iki şekli vardır:

1 — Askerî kuvvetler: çıkararak adaları düşürmek.

2 — Adanın deniz yollarını keserek memleketi aç bırakmak.

Son günlerde kadar Hitlerin ağzından birinci şekli, yani adanın askerî kuvvetlerle işgal edildiğini duyuyorduk. Hitlerin, harbin başında, İngilterenin donanması varsa, bizim de o donanmaya karşı yeni vasıtalarımız var. Onu zamanında kullanacağız dediği unutulmamıştır. Bu zikrolunan kuvvet Alman hava kuvvetleri idi. Filvaki Polonya ve Fransa kara muharebelerinde

hava kuvvetleri, tanklar ile birlikte büyük varlıklar göstermiştir. İşte bu muvaffakiyetten cesaret alan Alman lideri hava kuvvetlerinin denizde tesir edebileceğini düşünerek çok kuvvetli konuşmuştur. Fakat yaptığı büyük hazırlık netice vermeyiş ve İngilterenin başka yollardan mağlûb edilmesi düşünülmeye başlanmıştır. Bu arzunun ilk kuvvetli delilini gene Hitlerin son nutkunda, ağzından işidiyoruz: "Amerikadan İngiltereye gelecek her gemiyi torpilliyeceğiz!"

Esasen İngiltereyi istilâ etmek arzusu, dünyada ilk defa, Hitlerin aklına gelmiş değildir. Tarihin muhtelif harb vasıtalarının kullanıldığı muhtelif devirlerde bu adanın istilâ edilmiş daima düşünülmüştür. Küre devri, yelken devri ve makine devrinin tarihlerinde böyle bir arzu (Devamı 7 inci sayfada)

İktisadî tetkikler

Harb ve altın

YAZAN
Hasan Ali EdizAltın, bugünkü
harb mefhumünde
sıkı sıkıya bağlı
dır. Harbin baş-

laması beraber altın, iç pazarlarda bir mübadele vasıtası olmaktan çıkar; sadece dış tediy vasıtası ve bir ihracat malı olarak vazife ifa eder. Bunun içindir ki harbe hazırlanan devletler, harbe girmeden bir hayli zaman önce altın para sistemini terk ederek kâğıd para sistemine geçerler. Bu vaziyet karşısında ferdlerin elinde bulunan altın, tedricen devletin elinde toplanır. Devlet bunu, ihtiyacına göre ya bir ihracat malı gibi kullanır, veyahud dışarıdan yaptığı mübadelelerde, bir tediy vasıtası vazifesini gördürür. Ferdlerin elinde kalan altın ise, ya gizli gizliye tedavül eder, veyahud bir ziynet altını olarak kalır.

Harb zamanında altın bilhassa iki mühim vazife ifasına memurdur:

1 — Memlekete ilzumu olan ve birinci derecede ehemmiyeti haiz iptidai maddelerin ve gıda maddelerinin tedarikinde vasıtacılık etmek;

2 — Memlekette insan kuvvetini tasarruf etmek için dışarıdan süah ve harb malzemesi satın alınmasına yaramak.

İşte bu sebeplerden ötürü, gerek şimdiki gerekse geçen Dünya Harbi gibi büyük harplerde, altın muayyen devletlerin elinde teraküm eder. Harvard konjonktür Enstitüsünün yaptığı hesablara nazaran 1914-1918 Dünya Harbi dünyaya 208 milyar altın doları mal olmuştu. Bu para, normal zamanlardaki 80 senelik İngiltere bütçesine muadildir. Geçen Dünya Harbinde sarfedilen bu parayı, dünya sakinlerine müsavî surette taksim etmek, beher aile başına 1,500 dolar isabet eder.

Bu harbin, para bakımından kaçma mal olacağını şimdiden kestirmek imkânsızdır. Fakat tahrib vasıtalarının geçen harbe nazaran, mukayese edilemeyecek derecede arttığına hesaba katarsak, bu harbin geçen harbe nazaran çok daha pahalıya mal olacağını peşinen söyleyebiliriz. Yalnız Londra, Berlin, Hamburg, Liverpool, Bremen, Konventri gibi şehirlerde ya pulan muazzam tahribat, geçen harbin bir kaç yıllık tahribatına muadil.

Bu harbin geçen
Dünya Harbi-
ne nazaran daha
pahalya mal oldu,
anlyabiliriz: Ameri-

kanın yaptığı hesaplar nazaran bu harbin birinci yılı, gerek İngiltere, gerekse Almanya için, 1914 - 1915 yılına nazaran 4 misli daha pahalıya mal olmuştu. Bu basit ve kabataslak hesaba nazaran, bu harbin dört yıl devam edeceğini nazarı itibara alırsak, bunun umumi masrafı 832 = 208X4 milyar altın dolar eder. Halbuki her geçen sene harbin daha şiddetli, daha tahribatkar bir hal aldığına hesaba katacak olursak bu yekün daha fazla kabarmış olacaktır.

Geçen Dünya Harbinde olduğu gibi bu defa da dünyanın altınları o-

luluk oluk Amerikaya akmaktadır. Amerika, gerek iptidal madde bakımından, gerekse gıda maddeleri ve harb tehzizatı bakımından her tarafa ihracat yapabilecek bir vaziyette olduğundan, bütün dünyanın altın paraları Amerikaya mübaceret etmekte dir. Meselâ 1940 yılının yalnız Şubat ayı zarfında Amerikaya giden altın, ların miktarı 197,430,000 altın dolar imiş. Bu paranın 46,903,000 doları Kanadadan; 21,321,000 doları İngiltereden; 13,706,000 doları Cenubi Afrika'dan; 4,722,000 doları Hindistan'dan; 32,706,000 doları İsveçten, 16,180,000 doları Holandadan; 13,931,000 doları İsviçreden, 13,878,000 doları da Norveçten ithal edilmiş bulunuyordu.

1940 yılının yalnız Mart ayı içinde Amerikaya ithal edilen altının miktarı 1 milyar 6 milyon altın dolarıdır. Dünyadaki altın ihtiyacının 4/5 i Birleşik Amerikanın elindedir. Halbuki 1929 yılında Amerikanın elindeki altın ihtiyacı, bütün dünyadaki altın ihtiyacının % 40 i; 1939 yılında ise % 67 si idi. Bugün bütün dünyada altın ihtiyacı en fazla olan hükümetlerden biri ve birincisi Amerika, ikincisi Sovyetler Birliğidir.

Altın böyle mahdud ellerde, daha doğrusu mahdud hükümetlerin elinde toplanması tamamen gayritabii bir vaziyettir. Bu gayritabii harbe devam ettiği müddetçe kendisini hisset-

Bu harbin geçen
Dünya Harbi-
ne nazaran daha
pahalya mal oldu,
anlyabiliriz: Ameri-

kanın yaptığı hesaplar nazaran bu harbin birinci yılı, gerek İngiltere, gerekse Almanya için, 1914 - 1915 yılına nazaran 4 misli daha pahalıya mal olmuştu. Bu basit ve kabataslak hesaba nazaran, bu harbin dört yıl devam edeceğini nazarı itibara alırsak, bunun umumi masrafı 832 = 208X4 milyar altın dolar eder. Halbuki her geçen sene harbin daha şiddetli, daha tahribatkar bir hal aldığına hesaba katacak olursak bu yekün daha fazla kabarmış olacaktır.

Geçen Dünya Harbinde olduğu gibi bu defa da dünyanın altınları o-

luluk oluk Amerikaya akmaktadır. Amerika, gerek iptidal madde bakımından, gerekse gıda maddeleri ve harb tehzizatı bakımından her tarafa ihracat yapabilecek bir vaziyette olduğundan, bütün dünyanın altın paraları Amerikaya mübaceret etmekte dir. Meselâ 1940 yılının yalnız Şubat ayı zarfında Amerikaya giden altın, ların miktarı 197,430,000 altın dolar imiş. Bu paranın 46,903,000 doları Kanadadan; 21,321,000 doları İngiltereden; 13,706,000 doları Cenubi Afrika'dan; 4,722,000 doları Hindistan'dan; 32,706,000 doları İsveçten, 16,180,000 doları Holandadan; 13,931,000 doları İsviçreden, 13,878,000 doları da Norveçten ithal edilmiş bulunuyordu.

1940 yılının yalnız Mart ayı içinde Amerikaya ithal edilen altının miktarı 1 milyar 6 milyon altın dolarıdır. Dünyadaki altın ihtiyacının 4/5 i Birleşik Amerikanın elindedir. Halbuki 1929 yılında Amerikanın elindeki altın ihtiyacı, bütün dünyadaki altın ihtiyacının % 40 i; 1939 yılında ise % 67 si idi. Bugün bütün dünyada altın ihtiyacı en fazla olan hükümetlerden biri ve birincisi Amerika, ikincisi Sovyetler Birliğidir.

Altın böyle mahdud ellerde, daha doğrusu mahdud hükümetlerin elinde toplanması tamamen gayritabii bir vaziyettir. Bu gayritabii harbe devam ettiği müddetçe kendisini hisset-

(Devamı 4 üncü sayfada)

Sözün kısası

Hanende Nasib

E. Ekrem Talu

Istanbul gazetelerinin birinde gözüme ilişti: Hanende Nasib ölmüştü! Ben onun bu fani âleme çoktan veda etmiş olduğumu sanıyordum. Meğer ölen bir zamanlar İstanbul'un çın çın çınlatan sesi, san'atı ve şöhreti imiş, cismi ise henüz yasıyormuş. Eğer bu türküsüne yaşamak demek caiz ise.

Bazı insanlar için ekseriya böyledir: Manevi varlık, ölmek hususunda maddî varlığa takaddüm ediyor.

Hanende Nasib İstanbulun şenlik ve şenlik devrine revnak vermiş olan simalardan biri ve belki de o devrin son yadigarı idi. Şayed esyanın da canlı mahlûklar gibi duygu kabiliyeti varsa, Nasibin ölüm haberini bütün İstanbul semtlerini ve hele Boğazicini taze bir elem havası ile ırpertmiştir.

"Nasib Hanım" dan maddî güzelliği pek cimricesine esirgemiş olan fıtrat ona, bu hüsin yoksulluğuna mukabil güler, pürüzsüz, davudî, ruhun derinliklerine işleyen, gönüllerini heyecana düşüren bir ses bağışlamıştı. Bu sese şark musikişinin bütün inceliklerini kavrayan, en güç ve en kıvrak nağmeleri bir defa işitti mi bir daha unutmıyan hassas ve müzikal bir suur refik olmuştu.

Klasik repertuarımızın pek zengin sermayesini teşkil eden emsalsiz eserleri okurken, şerek güftede ve gerek bestede tek bir hata yaptığı vâki değildi. Halbuki kültür namına hemen hiç bir şeyi yoktu. Kemani Ağadan, Boğosun babası Astikten, kemani Tatyostan, biraz da Şevki Beyden meslek almıştı. Üst tarafını Allah vergisi olan kendi istidad ve kabiliyetine borçlu idi.

Hatırlarım: Yaz ve sonbahar mehtaplarında bazan bize, İstinye'deki yalya gelirdi. Ekseriya yalnız değildi. Asiye Hanım adile anılan ve kendisine defle refakat eden habesî bir kadını beraberinde getirirdi. Vâki olan ricaları asla naz ve istigna ile karşılamaz, edibane bir tavırla udu eline alır ve okumağa başlardı.

Artık o nefis bir musiki ziyafeti idi! O ne sıcak, ne tannan sest! Bütün hazırunun nazarı onun dudaklarına takılır, bütün kalbler ona tevccüh eder, heyecandan ve heledandan âdeta nefesler tikanır.

Galiba en güzel okuduğu, Memo adındaki halk türküsi idi. Bu türküyü sesinin tonuna ve ölçüsüne müasid buluyordu. Onu içten gelen bir şevkle okumağa koyulduğu zaman, sıcaık yaz gecelerinde açık bırakılan pencerelerden fıskıran sesi karşı sahilde akisler yapar, orada o turlarını coştururdu.

Dağ dağ, o güzel ses bütün etrafı gezindi,
Görmüş ve geçirmiş denizin kalbine sindi!

Dediği ses, o devri idrak etmiş bulunanlar için şüphesiz Nasibin sesidir.

Yokluk, sıkıntı, cemiyetin nankörlüğü.. San'atkarın alın yazısıdır. Bu şeylerden, Nasib Hanım da nasibini aldı. Boğazicinin lâhûti neşesi yok olduktan sonra o da unutuldu. Ölmesi idi. Ölüm haberi bir gazetenin haberleri arasında gözüme ilişmemiş olsaydı ben de hatırlamıyacaktım.

Bir çağa varduktan sonra insan maziye başka kıymet veriyor. Mazi denilen o mukaddes kütleden işte böyle bir parça koptu mu idi, yüreğin sızlamamasına imkân yok. Faniliğimizi o parçalar bir bir koptukça daha iyi hissediyoruz.

Hanende Nasib Hanımın beraber, mes'ud çocukluk ve ilk gençlik devrimin bir kıymetli şahidi daha gitti. Hayat kitabının bir sayfası daha kapandı.

Allah rahmet eylesin!
E. Ekrem Talu

TAKVİM

ŞUBAT

Rumi sene 1356	6	Arabi sene 1363
2 inci kânumun 24	Resmî sene 1941	Kasımın 91

PERŞEMBE

GÖNEŞ	Muharrem	İMSAK
S. D.	S. D.	S. D.
8 07	9	6 26
2 37		12 54

Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 13 28	16 18	18 81	20 04
E. 7 37	9 42	12 --	1 38

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bu sabah gazeteleri gözden geçirirken hatırlamıza birdenbire bir biografi'de okumuş olduğumuz bir fıkrâ geldi:

Bir numaralı Büyük Harbin ilk günlerinde Fransız hükümeti Fransız ordularını başkumandanı general Joffre'a müracaat ederek sorar:

— Muharebe münasebetinde matbuatımızın ne gibi neşriyatta bulunması sizin münasib görürsünüz?

O günlerde Alman orduları harekete geçmiş ve Fransız hududu üzerinde muharebe başlamıştır. Fakat muharebe bir öncü ve yarın öncü muharebesidir. Hakikatte münhasıran düşmanın istediği şekilde yapılmasını işkâle matuf, mahalli mahiyette bir kaç taarruz hareketi müstesna olmak üzere Fransız kuvvetleri beklemekte idiler, daha da çekileceklerdir. Bu vaziyette matbuatın ne söylemesi münasibdir, gizli maksadları ifşa etmeyecek şekilde ne söylenebilir?

General Joffre sual karşısında kalınca hiç tereddüd etmeden şu cevabı verir:

— «Fransa bugün bir ölüm dirim mücadelesinin ilk safhasına girmiştir.

İr. Bu ilk safha 6 hafta sürecektir. Bu safha içinde matbuatın hiç bir tahlil ve tenkidde girişmesini isterim.»

Gerçekten bu altı haftalık müddet zarfında Fransız matbuatı tamamen istenilmiş olan şekilde hareket etti. Siyasi münakaşalar yapıyordu. Hatâ bilâhare basvokâlete geçen Clemenceau'nun kalemi çok şiddetli hücumlarda bulunuyordu, fakat askerî vaziyet hakkında en küçük bir tahvil ve tenkidenden ehemmiyetle çekiniyordu.

Halbuki bu harbe tutulan yıl bir numaralı harbe tutulmuş olan yolun tamamen aksidir.

Kimin ne kadar kuvveti var? Söylüyor. Ne yapacaktır? Anlatıyor, Takib ettiği hedef nedir? Birer birer sayıp döküyor.

Fakat söylediği, anlattığı, sayıp döküğü doğru mudur? Buna hiç ihtimal vermeyiniz.

Faaliyette olan propaganda harbidir, sinir bozma teşebbüsüdür. Harbe susarak şartına usulüne mukabil söyleyerek şartına usulü takib edilmekte dir.

Bu vaziyette doğruyu eğriden ayırmanın kolay olduğuna;

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Makineye verilirken

Almanlar "şimdi söz Vişinindir," diyorlar

Vişide dün geceki çok mühim toplantı

Stuttgart radyosunun Fransız halkına hitabı: «Almanya'yı Fransaya daha ağır sulh şartları dikte etmesine mecbur bırakmayın!»

Londra 6 (A.A.) — B. B. C.: Vichy'den alınan haberlere göre Almanlar bugün tekrar Parise gitmesi muhtemeldir. Darlan, Pa-riste, Laval'e başlamış olduğu görüşmelere devam edecektir.

Vichy kabinesi dün gece bir toplantı yapmıştır. İlgal altında bulunan Fransanın bütün radyo istasyonları, bu kabine toplantısının çok mühim olduğunu halka bildirmişlerdir.

Madrid'den gelen haberlere göre Vichy hükümetinde tadilat yapılmasına intizar edilmektedir. Haricîye nazırı Flanden ve dahiliye nazırı Peyrouton çekilecektir.

Aynı kaynaklar Vichy'de dört kişilik bir direktuvarın teşkil edildiğini söylemektedirler. Laval, Boduen, Amiral Darlan ve General Huzinger bu direktuvara dahil bulunacaklardır.

Dün Stuttgart radyosu Fransız halkına hitaben demiştir ki: Unutmayın ki Almanya ile Fransa arasında henüz sulh yapılmamıştır. Mevcud olan ancak bir müteakke-dir. Fransız milleti kendi menfaatlari- ne uygun bir sulha kavuşmak için Almanya ile hüsnü niyetle teş- riki mesai etmelidir. Aksi takdirde bizzat Fransa müteakke olacaktır. Almanya'yı Fransaya daha ağır sulh şartları dikte etmeye mecbur bırakmamalıdır. Şimdi söz Vişinindir.

Amerikada İngiltereye yardım için hummalı faaliyet

Reisicümhur askerî müşavirlerle gizli top'antılar yapıyor

Vaşington 6 (A.A.) — Reisicümhur Ruzvelt, harb malzemesinin kiralanması hakkındaki kanun lâ-yihasında gösterilen yardımın İngiliz tereddütleri yapılmaya için dün tedbirler almıştır. Yardımın yeni safhası hariciye nazırı Cordell Hull, harbiye nazırı Stimson, harbiye nazırı albay Knox, genel kurmay reisi General George Marshall ve deniz harekâtı şefi Amiral Starkin iştirak ettiği ve reisicümhurun riyaset eylediği uzun ve gizli toplantıda müzakere edilmiştir. Beyaz saray mahfellerinde söylenildiğine göre, reisicümhur Ruzvelt'in askerî müşavirlerini bu gizli toplantıya davet etmesinin sebebi şudur: Reisicümhur, istilâ tehditleri tahakkuk ettirilmeden evvel İngiltereye harb malzemesi gönderilmesini temin için kanun lâ-yihası parlamento tarafından kabul edilmez tablik mevkiine konulmasını arzu etmektedir.

Ruzvelt, me'usan meclisinde iki gündüzenberî müzakere edilmekte olan kanun lâ-yihasının Cuma akşamı kat'iyen rey'e konulması hususunda istisna etmektedir.

Yunan ileri hareketi devam ediyor

Atina 6 (A.A.) — B. B. C.: Resmî tebliğ:

Arnavudluk cephesinde mahdud devriye ve topçu faaliyeti olmuştur.

Atina 6 (A.A.) — B. B. C.: Matbuat Nazırı, Yunan kuvvetlerinin bütün cepheye düşmanı takibinde devam ettiklerini bildirmiştir. Yunanlılar, birçok esir almış ve büyük miktarda harb malzemesi iğtinam etmişlerdir Merkez cephesinde, Yunan taarruzları çok şiddetli olmuştur. Yeni bir tepe alınmıştır. Sahil muntakasında Yunanlılar yeni mevzilere yerleşmişlerdir.

1941 yılı varidat ve masraf bütçesi

Ankara 5 (Hususi) — Mahye Vekâleti 1941 bütçesinin tanziminde esas olataktetkilerini tamamlamak üzere. Hazırlanan esaslar gelecek hafta, taharda İcra Vekilleri Heyetinde görüşülerek, karara bağlanacaktır. Verilecek karara göre 1941 varidat ve masraf bütçeleri hazırlanacaktır.

İngiltere Uzak Şarkta yeni tedbirler aldı

Londra, 5 (A.A.) — İngilterenin Uzaksark ile Singapurdaki müdafaa teşkilâtı tamamen hava marşalı Robert Brooke Pophamın emrine verilmiştir. Bu teşkilâtı bu şehile elinde toplamış olan marşal, umumî karargâhını Singapurda vücut ettirmiştir. İngiliz Malezyaya ve Birmanya ve Hongkongdaki bütün İngiliz kara ve hava kuvvetleri, bu suretle ilk defa olara tek bir kumanda altında cemedilmiş bulunuyor.

İngiliz Malezyaya mühim miktarda takviye kitiatı gelmiş ve bu suretle Uzaksarkta İngiliz müdafaa tertibatı takviye olunmuştur. Bu tedbirleri Japonyanın İngiliz terinin düşmanları ile üçüzlü misak-ka iştirakinin tabii bir neticesi olduğu zannedilmektedir.

Bel'gradda İngiliz okuma salonuna bomba atıldı

Belgrad, 5 (A.A.) — İngiliz başkonsolosluğunun alt katında bulunan İngiliz okuma salonunda dün bir bomba patlamıştır. Bir kadın ağır surette yaralanmıştır. Bombanın pencereleden birinden atıldığı zannedilmektedir.

Lord Loyd vefat etti

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Müsteamele nazırı ve Lordlar Kamarasında hükümetin sözcüsü olan Lord Loyd 61 yaşında idi. Kendisi, üç hafta evvel şiddetli bir soğuk algınlığından yatağa düşmüş, fakat bilâhare iyileşir gibi olmuştur. Maamafih Cumartesi akşamı Lordun sihih vaziyetinin bazı endişelerine mücib olduğu ve kralın doktoru Lord Horderin riyasetinde konsültasyon ve tedavi için bir Londra kliniğine kaldırıldığı bildirilmiştir.

1879 da doğan Lord Loyd, çok tanınmış bir banger ailesine mensubdu. Lord Loyd, Cambridgede tahsilini yaptıktan sonra şarkta bir çok seyahatler yapmış ve bilâhare hariciye mesleğine girmiştir. 1914-1918 harbinde, Mısırda, Çanakalede ve İrakta hizmet etmiştir. 1918 de Bombay valiliğine tayin olunmuş ve 1923 e kadar bu vazifede kalmıştır. Bu tarihte Avam Kamarasına aza olmuş, 1925 de kendisine asalet ünvanı verilmiş ve aynı sene Mısır yüksek komisericliğine tayin edilmiştir. Lord Loyd, 1929 da İngiltere - Mısır müzakereleri esnasında işçi partisi hükümeti tarafından Mısır yüksek komisericliğinden affolunmuştur.

British Council reisi olan Lord Loyd, geçen Mayısta müsteameleler nazırı olarak hükümete girmiş ve bütün enerjisini Britanya müsteamelele imparatorluğunun inkişafı temelle imparatorluğun işine hasretmiştir. Lord Loyd, çalışmaktan hiçbir zaman farig olmamış ve ölümüne ağlebi ihtimal, sarfettiği fazla mesai sebebi olmuştur.

Patlıyan gaz ocağı bir adamı öldürdü

Dün gece Beyoğlunda gaz ocağı patlaması yüzünden feci bir kaza olmuş, Ziya adında bir adamın ölümüyle neticelenmiştir. Yaptığımız tahkikata nazaran hâdisenin tafsilâtı şudur:

Beyoğlunda Hamalbasında, Çatıktaş sokağında Saffet Bey apartmanının bir numaralı dairesinde oturan 25 yaşlarında Ziya danda bir zat, dün gece, gazocagında çay pişirirken, ocak patlamıştır. Bu istial neticesinde Ziyanın yüzü, elleri yanmış, baygın bir halde Beyoğlu hastanesine kaldırılırken, yolda ölmüştür. Kaza etrafında zabita ve adliye tahkikat yapmaktadır.

Londraya dün geceki hücum

Londra 6 (A.A.) — B. B. C.: Alman tayyareleri dün gece Londraya hücum etmişlerdir. Birkaç ev hasara uğramıştır. Ölü ve yaralıları vardır.

Sovyet filosu Karadeniz kış talimleri yaptı

Moskova 5 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

Bahriye halk komiseri Amiral Kuznetsov, Karadeniz filonu gemilerini ziyaret etmiş, gemilerde kış ekzersislerine iştirak etmiş ve filo hazırlıklarının müstakbel takviyesi hakkında müteahhif emirler vermiştir.

Halk komiserinin bandurasını taşıyan «Paris Komünü» şaifharb gemisinin idaresinde, kış fırtınaları şerâi altında, gemiler, grup halinde bir antrenman seyri yapmışlardır.

Bahriye halk komiseri, «Paris Komünü» kumandanına, bütün sene her türlü gerait altında seyrin hususi ehemmiyetini tebariz ettirmiştir. Amiral Kuznetsov, hareket esnasında gösterilen mükemmel faaliyetten dolayı şaifharb gemisi mürettebatına teşekkür etmiştir.

Bahriye halk komiseri, başka gemileri de ziyaret etmiş ve kumandanlarla görüşmelerde bulunmuştur.

İngilterenin harb ve barış gayeleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

wood'dan, müttefik barış gayeleri meselesini tetkik etmek üzere yapmakta olduğu teşkilâtın mahiyeti hakkında beyanatta bulunup bulunmayacağını ve bulunabildiği takdirde bu beyanata ne zaman intizar edilebileceğini sormuştur.

Greenwood'un mukabelede bulunmuştur:

— Halen beyanatta bulunmuyacağımın dolayı müteessirim. Mander, barış hedefleri hakkındaki alâkanın çok büyük olduğu ve meselenin memnuniyet verici olmayı bugünkü vaziyetinde bırakılmayacağı hususunda ısrar etmiş ve şu suali sormuştur:

— Sizin yeni servisleriniz haricinde bu mesele ile meşgul bir teşkilât yok mudur?

Nazır bu suale cevap vermemiş, fakat muhafazakârlardan Sir Archibald Southby dolayısıyla Manderi istihdaf ederek şöyle demiştir:

— Alâka, her şeyden evvel harbi kazanmaklığımız lüzumu noktasında daha büyük değil midir?

Bu cevap sürekli alkışlara sebep olmuş, fakat Mander derhal şu sözleri söylemiştir:

— Harbi kazanmanın en iyi tarzı budur.

İşçi me'uslardan Silverman da bu noktaya nazara iştirak etmiş ve Kenedy'nin Amerika senatosu hariciye komisyonundaki beyanatını nümüne olarak ileri sürmüştü. Kenedy'nin bu beyanatında İngiliz barış gayeleri hakkında hiçbir fikri olmadığını söylediğini ilâve ederek şunu sormuştur:

— Kenedy İngilterede uzun müddet sefirlik yapmış olduğuna göre, bu hususta mevcut olabilecek her türlü tereddüdün mümkün olduğu kadar cabuk izalesi arzuya şayan değil midir?

Greenwood alkışlar arasında şu cevabı vermiştir:

— Eski bir büyük elçi tarafından yapılan beyanattan mes'ul clamam.

Diğer bir işçi me'us da Attilenin Avam Kamarasında ve başka yerlerde barış gayeleri hakkında pek yakında bir bevanat yapılacağını söylemiş olduğunu nazıra hatırlatmıştır.

Müstakil işçilerden Macgovern istihzal surette şunu sormuştur:

— Hükümet, harbin için mevcut olduğunu hakikaten biliyor mu?

İşçilerden Noel Baker de şu suali ortaya atmıştır:

— Hükümetin siyaseti beyanatta bulunmak olduğunu düşünmekte haklı değil miyiz?

Bütün bu sualler nazır tarafından cevapsız bırakılmış, fakat bir çok me'uslar şöyle bağurmuşlardır:

— Hükümetin siyaseti harbi kazanmaktadır.

Nevyorkta büyük bir yangın

Nevyork 6 (A.A.) — Bir pa-muk deposunda bir yangın çıkmış ve büyük bir süratle yayılmıştır. Şimdiye kadar alınan haberlere göre, dokuz memur yanmış, üç memur da yaralanmıştır.

Siyaset ALEMİNDE

İngilterenin harb gayeleri bir daha bahis mevzuu oluyor

Yazan: Selim Ragıp Emeç

İngiliz parlamentosunda bazı muhalif liberal ve müstakil işçi me'uslar zaman zaman İngiliz hükümetinden şu suali sorarlar:

Müttefiklerin, daha doğrusu İngilterenin harb gayeleri nelerdir ve bunlar için ilân edilmeliler?

Amerika gibi İngilterenin de büyük bir demokrasi olmasından ve bu bakımdan birçok harb zarureti tahdidatına rağmen söz hürriyetine elân büyük bir kıymet vermekte bulunmasından dolayı Avam Kamarasında bu gibi istizahların yapılmasını tabii görmek lâzımdır. Ahvalin bu gayri tabiliği ve vaziyetin nazik bir mücadele safhasına girmesi de gösterir ki İngiltere, şimdi lik bu müz'ic suallerin içinden kestirme ve kısa bir cevaba çıkmayı, belki henüz kendisinin de bütün teferrüatle tesbit etmemiş bulunduğuy bu gayeleri ilân etmeye tercih ediyor. İngiliz hükümetinin ötedenberi resmî mümessilleri vasıtasile verdiği cevap şudur:

İngilterenin gayesi her şeyden evvel harbi kazanaktır.

İngilterenin belki henüz kendisinin de bütün teferrüatle tesbit etmemiş olduğunu kaydetmemizin sebebi daha vevl, buna dair, Avam Kamarasında böyle bir cevabın verilmemiş olmasıdır. Hatırımızda kaldığına göre o zaman İngiliz me'uslarından Mandertort gene böyle bir sual sormuş, İngiliz hükümetinin resmî sözcüsü de bu gayeleri tesbit etmenin kolay olamayacağını, bu hususta ve her şeyden evvel İngiliz dominyonlarıyla iştirake etmek lâzım geldiğini, bunun ise bir hayli zamana mütevakıf bulunduğunu bildirmiştir. Nitekim, bu hâdiseyi müteakib muhtelif nezaretler mensublarından teşekkül etmek üzere bir heyet vücut getirilmiştir. Avam Kamarasında son sorulan sual ile de, işte bu heyetin şimdiye kadar ifa etmiş olduğu mesai muhassalası öğrenilmek istenilmiştir. Fakat İngiliz hükümeti, harb gayelerini tesbit için komisyon teşkil etmesine rağmen bugün dahi bu husustaki noktaya nazarını ilân ve ifade etmeyi muvafık görmemiştir. Şu hale nazaran İngilterenin harb gayelerinin nelerden ibaret bulunduğunu sormakta ısrar gösteren me'usların bu inadına ne demeli?

Kanaatimce onların bu ısrarı sadece bir parlamento taktiğinden ve ötedenberi demokrasiye atfolunagelen mahzur bir politika manevrasından ibarettir ve ondan başka bir şey değildir. Yoksa bu zevat ta pekâlâ bilirler ki düşmanın yere serilmesinden evvel silâhın elimden bırakılmayacağını diyen bir kimseye, bu silâhı kullanmaktan maksadın ne olabilir diye sual sormanın manası yoktur. Çünkü o, esasen o silâhı niçin eline aldığını daha evvel bildirmiş bulunuyordu. Binaenaleyh hedef olarak mermisini havale edecek nahiye, hasım vücudünün ister göğsü, ister başı olsun; netice hep aynı yola çıkar ve bununla da, bütün hücumlara rağmen iyi istifade edilmek şartile demokrasinin kuvveti bir defa daha tezahür etmiş olur.

Selim Ragıp Emeç

Wilkie as'en Alman imiş

İngiliz radyosu vasıtasile Almanca bir mesaj neşrettirdi

Lizbon 6 (A.A.) — B. B. C.: Wilkie dün akşam tayyare ile bu-raya gelmiştir. Wilkie, Londradan hareketinden evvel, B. B. C. mümessiline radyonun almanca programı esnasında neşredilmek üzere bir mesaj tevdi etmiştir. Wilkie bu mesajda diyor ki:

— Aslen Alman olmama rağmen, tazyikten ve müteaviz olmakta nefret ederim. Diyebilirim ki, Alman aslından olan bütün vatandaşlarımızın çoğu da benim gibi düşünürler. Onlar, sulh ve hakkaniyete inanırlar. Hepsini de simdik Alman hükümetinin tecavükâr icraatından ve iddialarından nefret etmektedirler.

İNGİLİZ HAVA KUVVETLERİNİN BÜYÜK BİR AKINI

Dusel Dorf, Bordo, Brest, Şerburg, Ostand bombalandı

Londra, 5 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

İngiliz hava kuvvetleri, dün gece, düşmana karşı hücumlarına geçen 15 gün esnasındakilerden daha geniş bir muntakada ve daha büyük bir nisbet dahilinde yeniden başlamıştır.

Bombardıman servislerine mensub bir tayyare teşekkülü, Dusseldorf'a hücum etmiş ve burada yangınların çıktığı görülmüştür. Civarda bir tren de isabet kaydedilmiş ve bu tren yanmağa başlamıştır. Yüksek infilâk kudretinde bombalar, yakında bulunan iki demiryolu iltisak noktaları üzerine düşmüştür.

Aynı servise mensub başka tayyareler, Brest doklarını bombardıman etmiştir. Doklarda bir büyük yangın ve birçok kuvvetli infilâklar müşahade edilmiştir.

Diğer bir teşekkül Dunkerque, Dieppe ve Ostende'a hücumlar yapmış ve buralarda doklara tam isabetler kaydedilmiştir. Vannes'da tayyare meydanları ile isgal altındaki Fransada muhtelif mahaller ve Bordeaux dokları da, muvaffakiyetli hücumlara uğrayan diğer hedefleri teşkil etmiştir.

Sahil muhafaza servisine mensub tayyareler, iki defa Cherbourg'u ziyaret etmiştir. Doklarda tamir tezgâhları yüksek infilâk bombaları ile çevrelenmiştir.

Bütün bu harekattan dört tayyaremiş üslerine dönmüştür.

Alman tebliği

Berlin, 5 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Bir harb gemisi, denizsuarında yakınlarda cem'an 40 bin tonilâto hacminde düşman ticaret gemisi batırılmıştır.

Bir uzun mesafe bombardıman tayyaresi, İrlandanın 440 kilometre garbinda, takriben 4500 tonilâto hacminde silâhlı bir gilebi batırmıştır. Diğer bir vapur da İskoçyanın şark sahili açıklarında bir bombardıman neticesinde batırılmıştır.

Muharebe tayyareleri, dün, İngilterenin cenubu şarkı sahili açıklarında kuvvetli himaye altında seyreden iki kafileye müessir hücumlar yapmıştır.

Maltava taarruz

Akdenizde, dün öğleden sonra Alman tayyareleri, Maltada Luca ve Halfar tayyare meydanlarına hücum etmiştir. Büyük capta bombalar, bazı hangarları ve barakaları tahrib etmiş ve şiddetli yangınlar çıkarmıştır. Bir mühimmat deposu infilâk etmiştir.

Fena hava şartlarına rağmen, rülmüştür.

"1941 senesi çetin olacak,"

İngiliz Deniz Ticaret Nazırının sözleri

Londra, 5 (A.A.) — Deniz ticaret nazırı Cross, bir nutuk söyleyerek demiştir ki:

— Düşmanın büyük gayretler sarfetmeyeceği kabul edilemez. İngiliz imparatorluğu, düşmanın bütün rüyalarını tahakkuk ettirmesine mâni olan yegâne güçtür. İngiliz ticaret filosu Amerikadan yardım görmeden evvel düşmanın bu engeli yenmesi lâzımdır.

Ticaret vapurlarının son zamanlarda daha az ziyat verdiğinden bahseden Cross demiştir ki:

— Bu vaziyetin devamlı olacağı neticesini çıkarmak mevsimsizdir. İleride daha mühim ziyat verebileceğimizi düşünmek daha iyi olur. Çetin bir mücadeleye giriştiğimizi saklamayacağım.

1941 senesi çetin olacak ve harbin en mühim safhalarından bazıları da denizde cereyan edecektir. Fakat 1942 senesini bize daha nikbin bir surette derpiş ve müteale ettirecek güzel sebepler vardır.

İngiliz Hava Mareşali Amerikada

Nevyork 5 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Nevyork Herald Tribune gazetesi İngiliz hava mareşali Sir Hugh Dowding'in son günlerde Amerikaya vasil olduğunu yazmaktadır.

Alman hava cüzütamları, dün gece merkezi İngilterede esliha endüstri müesseselerini ve diğer askeri hedefleri ve İngilterenin cenubu şarkisinde ve garbinda tayyare meydanlarını ve demiryollarını müessir surette bombardıman etmiştir.

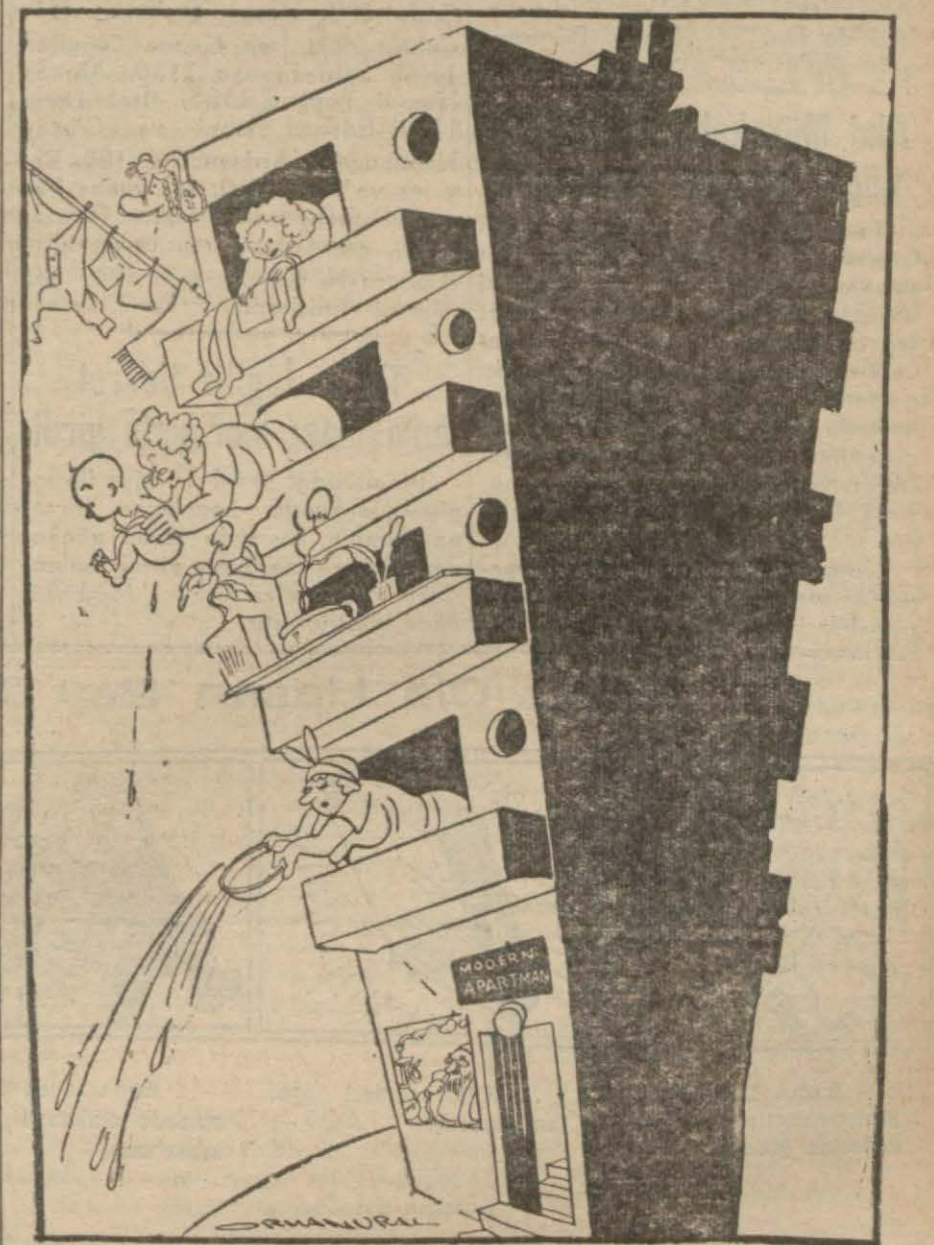
İngiliz tayyarelerinin gündüz akınları

Londra 5 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri bugün öğleden sonra düşman işgali altında bulunan Fransız sahlini bombardıman etmiştir. Bomba tayyarelerinden mükteb büyük bir teşkilât avcılarının refakatinde olarak Manş boğazını Calais istikametine Dover ile Deal arasında aşmıştır. Bu hava filolarımız Manş geçmez meçmez Spitfire av tayyarelerimiz Alman tayyarelerinin herhangi bir önleme teşebbüsüne mâni olmak için İngiliz sahilleri boyunca devriye geziyorlardı.

Almanların taarruzu

Londra 5 (A.A.) — Alman bomba tayyareleri bugün cenubu şarkı sahilleri açıklarında bir gemi kaflesine taarruz etmişlerdir. Kent eyaletinde sahil boyunca büyük bir mesafe üzerinde bombaların infilâkı ve mitral, yöz sesleri duyulmuştur.

Üç düşman tayyaresi denize düşürülmüştür.

ALİŞTİĞİMİZ TEZADLARDAN: 4
Modern apartman

Şehir Haberleri

Kaşar peyniri 110 kuruşa satılabilir mi?

Mahkeme bir ihtikâr hâdisesinde Fiat Mürakabe Komisyonunu raporunu tanımadı

Beyoğlunda, bir müessese sahibi hakkında kilosu 90 kuruşluk kaşar peynirini 110 kuruşa sattığı iddiasıyla birkaç gün evvel Belediye İktisad Müdürlüğü memurları tarafından zabıt tutulmuş ve müessese sahibi mahkemeye verilmiştir.

Bu vaziyet üzerine, ihtikâr suçunun avukatı Fiat Mürakabe Komisyonuna müracaat etmiş ve kilosunu 110 kuruşa satılacak lüks kaşar peyniri mevcut olduğu hakkında bir rapor almıştır. Fakat mahkeme peynir fiyatları hakkında azami satış fiyatı tesbit edilmiş komisyon tarafından lüks peynirler hakkında bir karar verilmediği için, Fiat Mürakabe Komisyonunun raporunu nazarı itibara almamıştır. Mahkeme, ihtikâr yapan müessese hakkında, tekrarı halinde sürgün cezası verilmeğe üzere 25 lira para cezası vermiştir.

Dört ev sahibi o'an dilenci

Şehrin muhtelif semtlerindeki dilencileri takip eden zabıta memurları evvelki gün de bunlardan dört kişiyi yakalamışlardır.

Evvelki gün, Üsküdar'a yakalanan 60 yaşlarında Fatma adında bir dilencinin o civarda dört eve sahib olduğu anlaşılmıştır.

Dilenciliğin bir irad ve seriyet membaı telâkki ettiğini söyleyen Fatma dün Üsküdar adliyesine teslim edilmiştir.

Gene evvelki gün yakalanan dilenciler arasında Beşiktaşlı Arifin de üzerinde 58 lira 45 kuruş para bulunmuştur.

İhtikâr mücadelesine halkın yardımı isteniyor

Fiat Mürakabe Bürosuna yeniden 7 kontrolör memur iltihak etmiştir. Yeni gelen kontrolörler Ticaret Vekâleti müfettişleri yanında bir müddet staj gördükten sonra piyasada teftişlere çıkacaklardır.

Diğer taraftan, ihtikâr karşı halkın da her zaman uyankı bulunması için tedbirler alınmıştır. 100 kuruştan yukarıya yapılan satışlarda halkın derhal fatura talep etmesi Mürakabe Komisyonu tarafından istenmektedir. Bu suretle, ihtikârı umumî ve geniş bir müdahale yapmak imkânı hasıl olacaktır. Fatura verilmekten icin edenlerin derhal Ticaret Vekâleti müfettişlerine istemektedirler. Komisyonun bugün bu hususta bir karar vermesi muhtemeldir.

Fiat Mürakabe Komisyonu bugün işini görecek

Fiat Mürakabe Komisyonunun bugünkü toplantısında bilhassa et meselesi görüşülecek, perakendeci kasabaların komisyonu tevdi edecekleri rapor üzerinde tetkikler yapılacaktır. Kasabalar, borsanın hergün neşrettiği canlı hayvan fiyatlarının haftada bir defa neşri ve emsal nisbetinin artırılmasını istemektedirler. Komisyonun bugün bu hususta bir karar vermesi muhtemeldir.

Komisyonun tetkik edeceği meseleler arasında, peynir ve ayakkabı meseleleri de bulunmaktadır.

Yakında yeni bir hava denemesi yapılması muhtemel

Geçen hafta içinde gece ve gündüz yapılan hava taarruzlarına karşı pasif korunma tecrübelerinde faaliyet kontrol eden 45 hakemin raporlarının tetkiki işi bitmiştir.

Bu raporların muhteviyatı ve tesbit olunan noksanlar dün öğleden sonra Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdarın riyasetinde vilâyetçe yapılan bir toplantıda görülmüştür.

Toplantıda hakem heyetile Dahiliye Vekâleti Seferberlik Müdürü Hüsamettin Tuğaç, Vali Muavini, ri, kaymakamlar ve Denizyolları, Tramvay, Tünel, Elektrik İdaresi, Demiryolları, Sıhhat, Posta, Telgraf, İtfaiye ve Emniyet Müdürlükleri mümessilleri hazır bulunmuşlardır.

Hakemlerin verdikleri raporlarda, hava taarruzlarına karşı pasif korunma tecrübelerinin muvaffaki-

yetle cereyan ettiği, ancak bir kısım ekipmanların teçhizat ve malzemelerinin noksan bulunduğu ileri sürülmüştür.

Hakemlerin raporlarından bildirdikleri hususlar hakkında ekipmanların bağlı buldukları daire amirlerinin dikkat nazarları çekilmiş ve noksanların ikmalî işi için icab eden tedbirler alınmıştır.

Dünkü toplantı sırasında Dahiliye Vekâleti Seferberlik Müdürü Hüsamettin Tuğaç pasif korunmada vazifedar ekipmanların faaliyetleri ve ne şekilde hareket edecekleri hakkında bir konferans vermiştir.

Yakında şehrimizde yeni bir hava taarruzlarına karşı korunma tecrübesi yapılması muhtemeldir. Bu tecrübelerde, bilhassa geçen haftaki denemelerde tesbit olunan noksanların tekrarı için çalışılacaktır.

İngilizlerin memleketimizden aldıkları mallar

Ankarada bulunmakta olan İngiliz ticaret korporasyonu reisi Lord Glenkonner Londraya hareket etmek üzere bugünlerde şehrimize gelecektir. Lord Glenkonnerin burada bulunmadığı müddet zarfında kendisine vekâlet edecek olan Lord Birmingham İngiltereden şehrimize gelmiş ve Ankaraya hareket etmiştir. Lord Birmingham İngiliz ticaret birliğinin işleri meşgul olacak ve ayrıca bütün hususlarda birlik reisine vekâlet edecektir.

Diğer taraftan, İngiliz ticaret korporasyonunun piyasamızda yaptığı temaslara devam etmektedir. Son günler zarfında İngilizler külliyyetli miktarda küspe almışlardır. Alman küspelelerin nakli bir ay zarfında yapılacaktır. Diğer taraftan İzmir muntakasından kuru meyva ve bilhassa tütün siparişleri mühim yekûna baliğ olmaktadır. Lord Glenkonner Londraya muvasalatında dahili ihtiyacımız için lüzumlu olan bazı maddeler hakkında müesseselerimizden yapılan siparişleri alâkâdarlara bildirecektir.

Hava Kurumuna yapılan teberrüler

Hava Kurumu İstanbul şubesine yapılan teberrüat devam etmektedir. Manifatura tüccarlarından bir kısmı yeniden mühim yardımda bulunmuşlardır.

Moris ve İbrahim Sayo 500, Hacı Yusuf Karakaşoğlu mahdumları 440, M. Rifat Ceritoğlu ve Rıza Eralp 200, Hasan Tecimer 150, Çuhacı oğlu İsek Köhen oğulları 1500, Saltı Franko 2150, Ahmed Hamdi Topbaş 1500, İsak Dan 1000, Edvard Hanni ve Gustav Hanni 1000, Ardaş Çikek 100, Boventes ve Bauh 750, İstelyanos Yeremiya mahdumları 500, Elyazer Russo 400, Serkis Giridliyan 400, Gıgimes N. Kamburoğlu 300 lira teberrü etmişlerdir.

Türk - İngiliz ticaret anlaşması mer'iyete girdi

Bir müddet evvel Türkiye ile İngiltere arasında imzalanan ticari anlaşmanın, bu ayın ikinci gününden itibaren mer'iyete girmiş bulunduğu Gümrükler Umum Müdürlüğüne bildirilmiştir.

İhtikâr yapan ve ak'eri malûl o'lduğunu söyleyen adam

Yeni postane caddesinde, Leonidas isiminde bir mağaza sahibinin pahalı fiatla pil sattığından dolayı ihtikâr suçundan adliyeye verildiğini yazmıştı. Suçunun muhakemesine Asliye 2 nci cezada dün de devam edilmiştir.

Leonidas dünkü celsede Dr. Mazhar Osman tarafından verilmiş bir raporu mahkemeye ibraz ederek, kendisinin aklen malûl ve ehliyeti cezaîyeyi haiz olmadığını iddia etmiştir.

Mahkeme, maznunun tıbbî adliye de müşahede altına alınmasına karar vererek, duruşmayı talik etmiştir.

İki namus düşmanı hapse mahkûm oldu

Cahide isiminde genç bir kız, Bedia adında bir arkadaşını ifğal ederek, evine götürmüş, orada İsmail Hakkı adında bir gençle tanışmıştır. İkiisi birlikte genç kızı kandırarak için ne lüzumsuz yapıyorlar, Bedia ertesi günü misafir olarak geldiği bu evden bekâretine ve namusuna veda ederek, çıkmıştır.

Bilâhare, İstanbul 1 nci Ağırceza mahkemesine intikal eden bu hâdisenin duruşması dün sona ermiştir.

Mahkeme gerek Cahideyi, gerekse İsmail Hakkıyı 2 şer sene 1 er ay müddetle ağır hapse mahkûm etmiştir.

Maarif Şûrası karar'arı tatbikatı etrafında tetkikler

Evvelki sene Ankarada toplanan Maarif Şûrasında köy okullarının beş sınıfa çıkarılması, orta terdisat müesseselerinde öğleden sonra terdisat yapılmaması, kitab vaziyeti ve ilkökul öğretmenlerinin umumî müvazenesi alınmaları hakkında bir takım kararlar verilmiştir. Bu kararlardan bir kısmı tatbik mevkiüne konmuş, bir kısmının tatbiki için de hazırlıklara başlanmıştır.

Maarif Vekâleti Şûranın verdiği kararların tatbikatı etrafında tetkikler yapılmasını maarif umumî müfettişlerine emretmiştir. Bu tetkiklerin neticesi Vekâlete arz edilecektir.

Olur mu?

Lisan öğretmeni namzedlerinin vaziyeti

Üniversiteye lisan öğretmeni yetiştirilmek üzere alınan gençlere ayda 30-35 lira bir para verilmekteydi. Haber aldığımız göre, İkincikânun-danberi bu gençlerin parası verilmeyenmiş. Hatırladıkları ki, bu gençler, Avrupaya gönderilmek üzere Üniversitede bir müddet okuyacaklardı. Son vaziyet dolayısıyla bu imkân ortadan kalkmıştır. Buna rağmen, verdikleri söze sadık kalarak, lisan öğretmeni olmak için derslere devam eden bu gençlerin iki ay maaşlarını vermemek, onları müşkül mevkilerde bırakmak bize çok garib geldi. İstidatımız hakikat ise, içlerinden bazıları Rektörlüğe müracaat ederek, yol paraları olma'ğı için derslerine devam edememek vaziyetinde olduklarını söylemişlerdir.

Lisan öğretmeni azlığından şikâyet, sonra da yetimsiz için topladıklarımızı ihmal ediyorumuz:

Olur mu?

"Memurum!", diye 23 lira dolandıran genç

Hamdi isiminde bir yüksek mekteb talebesi, dolandırıcılık suçundan dün adliyeye verildiği. İy bir aileye mensub bulunan ve tahsilini yapan Hamdi, aleyhindeki iddiaya nazaran, kendisine belediye memuru süsü vererek, Yüksekad'ında bir dükkândan 23 lira almıştır. Suçlu, evvelce bir müddet belediye de çalışmış olduğundan, kimlerin vergi borcu olduğunu tesbit etmiştir. Bu arada Yüksekad'ında büyük bir mağazanın da bina vergisinden 23 lira 15 kuruş belediye borçlu olduğunu öğrenmiştir. Bilâhare, vazifesinden ayrılan genç, parasız kalınca, sıkıntıda kurtulmak için bir hile düşünmüştür. Doğruca Yüksekad'daki mağazaya gitmiş ve:

"Ben belediye tahsil memuruyum. Sizin tahakkuk etmiş 23 lira 15 kuruş bina verginiz var. Onu almayı geldim, demıştır.

Dükkancı da buna inanarak uydurma bir makbuz mukabilinde parayı vermiştir. Fakat, bilâhare iş meydana çıkarak, Hamdi zabıtaca yakalanmış ve adliyeye teslim edilmiştir. Hamdi, hem dolandırıcılık, hem de kendine memur süsü verirken maznun Sultanahmed 1 nci sulh ceza hâkiminin huzuruna çıkarılmıştır. Yapılan sorgusunda, hâdisesi tevîl ederek:

"Ben, eskiden hakikaten belediye memurdum. Bu vergi parasını o vakit tahsil etmiştim." Demıştır. Hâkim, suçlu fakülte talebesinin tevkiğine karar vermiştir. Hamdi hakkındaki evrak, ilk tahkikat açılmak üzere, 7 nci sorğu dairesine sevk edilmiştir.

Öğretmenlere yapılacak yardımlar

Öğretmenlere yardım cemiyeti idare heyeti dün Maarif Müdürlüğünde bir toplantı yapmıştır. Bu toplantıda yazıkta toplanacak olan kongre hazırlıkları ve muallimlere yapılacak yeni yardım şekilleri etrafında görüşülmüştür.

Cemiyet yalnız ölüm vukuunda değil hastalık için de yardım ve borç temini hususunda yeni tedbirler almaktadır.

TIYATROLAR

Şehir tiyatrosu Tepebaşında dram kısmında Akşam saat 20,30 da EMİLİA GALOTTI İstiklâl caddesinde Komedi kısmında Akşam saat 20,30 da KIRALIK ODALAR RAŞİD RİZA TIYATROSU Bakırköy Mütiyad'ında Cuma akşamı «Beni Öpünüz»

İktisadî tetkikler

(Baştarafı 2 inci sayfada) birmese bile, harbden sonra, gerek altına sahip olan gerekse olmayan devletler için pek derin ve yıllarca sürececek olan buhranlara yol açar.

Her bakımdan dünyanın en yüksek tekniğine malik olan, bütün dünya her çeşid smal mal ihraç eden Amerika, mallarına daimi olarak ihraç pazarları bulmak mecburiyetindedir. Fakat bütün dünyanın altınları harb müddetince Amerikaya akacağına göre harbin sonunda, Amerikadan maada diğer bütün devletler tediy vasıtalarından mahrum bir hale gelmiş olacaklardır. Bu ise, milyarlarca altına sahip olduğu halde, Amerika için bir ölümler dâresi olacaktır. Yani, Amerikadan maada diğer hükümetler, parasızlıktan ötürü, ihtiyaç hissettikleri birçok malları satın almak imkânından mahrum bir hale kıvrınırken, Amerika da, müvakkat bulamamaktan mütevellid bir fazla mal buhranına tutulacaktır. Ta ki bu vaziyet, bütün istihsalâtın durmasını, memlekette muazzam bir işsizler ordusunu türemesini, kar forumasının düşüşünü intâç edecektir.

Nitekim geçen Dünya Harbinde aynı vaziyet olmuş, Amerika, Avrupa'daki müşterilerinin satın alma kabiliyetlerini yükseltmek için, «Davos planı», «Yung planı» ill... namları altında Avrupaya milyarlarca dolar sermaye yatırmıştır.

Binaenaleyh Amerika için mes'ud bir hâdiseye gibi telâkki edilen bu «altın yağmuru», yarının sefalet ve buhran tohumlarını da beraberinde Amerikaya getirmektedir.

Bunun için daha şimdiden Amerika, Avrupadan gelen altınların bir kısmını tekrar Avrupaya iade etmek temayülleri başgöstermiş bulunmaktadırlar. Nitekim İngiltereye kredi ile silah satmak fikrini ileri sürülenler de, gene aynı esbabı mucibeye istinad et-

mektedirler. Bu fikri müdafaa edenler, hiç şüphesiz yok ki istikbalî deyi görebilenlerdir.

Geçen 1914 - 1918 Dünya Harbi Amerika İngiltere, Fransa ve bütün müttfiklerine milyonlarca altın para vermiştir. Bu borç, önce kısmen ödenmiş ise de, sonraları borçların hiç biri, hattâ borçların faizlerini bile vermek istememişlerdir. Borçluların sıkboğaz edebildikleri, veyahud hiç olma borçlarının faizlerini istemek, Amerikalıların işine gelmemiştir. Çünkü takdirde borçluların satın al kabiliyetlerini kaybettirmiş olacakları, bu doğrundan doğruya gene bir Amerikanın aleyhine tecelli edecektir. Bunun üzerine Amerika, resmen o masa bile, yarı resmi bir şekilde gerek alacağından gerekse, senede 1 milyon altın dolar tutan alacaklarının faizinden feragat etti.

İşte bu hâdiseye bilen Amerika hakkerleri, bu defa İngiltereye borç para vermek meselesi bahis mevzuu olduğu şu sırada, misal olarak geçen bir örneği sürmekte, ve borç yerine, parasız malzeme vermek fikrini ortata atmaktadır.

Bugün Amerikada İngiltereye yardım yapılması meselesi etrafında çeyreyan eden fikir münakaşalarını da ha iyi kavrayabilmemiz için bu meselesini de iyice kavramış olmalıyız, ve geçen harb hâdiselerini hatırlamaya getirmemiz lazımdır.

Hülâsa: Dünya altın ihtiyatını Amerikaya gitmesi, Amerika için hem iyi, hem fenadır. Bugün gözleri kamaştıran bu hâdiseye, yarın vahim neticeler doğurmak istidatındadır. İhtikâr bakiştâ insana garib görünen bu hâdiseye, bugünkü dünya iktisadiyatını karmakaraşık vaziyet ve girift şekilleri nazarı itibara alındığı takdirde, garabetini kaybederek normal bir hal alır.

Hasan Âli Ediz

Hergün

(Baştarafı 2 inci sayfada) zamayız. Fakat, inademki cebnisiniz ve ısrar ediyorsunuz, hediye olarak verebiliriz!»

Bu cevap, o memleketi tanımayan arkadaşımı hayretlere düşürmüştü. Ne zaman bizde de böyle bir ticaret ahlâkı teşekkül ederse, o zaman bizim de ticaretten şikâyetlerimiz azalır.

Fakat, bizim bu işlere ne kadar ters taraftan baktığımızı göstermek için şu mühim noktaya da dikkatinizi çekmek isterim:

Ticarette kuvvetli bir ahlâk inibatinin teşvüs edebilmesinin ilk şartı bu için milli ellerde bulunmasıdır. Ecdadın kanile bu memlekete bağlı olmayan tüccardan ahlâk istemek muhalim temennisinden başka bir şey değildir. Halbuki, bizde ticaretin milli ellere geçmesini, kuru lâf halinde, istiyenler pek çok olur. Fakat, bir Türk elini ticarete uzatıp ta biraz para kazandı mı bütün gözlemlerinin onun üzerine dikilir ve dedikodu denilen yamyam ağzını açar söylemeye başlar. O kadar söyler ki nihayet o adamın başı bir belâyâ uğrar.

Size Cihan Harbinin hatıraları arasından bir misal vereyim:

O tarihlerde, büyük harb kazançları vardı. Kimin eli ticarete dokunduysa çok para kazandı. Bu arada birkaç tane de Türk çıktı ve büyük - başkalarının kazançlarına nisbetle de küçük - para kazandı. O devrin dedikodularında arasında bulgüne kadar gelmiş olan Bulgar Palas sözünü hâlâ duyuyoruz. Fakat, bütün ömründe Makara Palas, İğne Palas, Cam Palas sözünü ne ben işittim, ne de siz!

Demek ki, ticarete kuvvetli bir ahlâkın teşekkülünü temin edecek şartların birincisinin tahakkukunu biz kendi aramızda bir türlü istemiyoruz. Şu halde, ticarete ahlâk olmasından şikâyet etmemiz bir suursuzluk eseri değil midir?

Hayır, tüccara ve ticarete kıymayalım. Kızmakla, şikâyet etmek işi görülmez. Buna mukabil, bir taraftan memleket iktisadiyatının kuvvetli bir ahenk ve tesanüd içinde tanzimine çalışalım ve diğer taraftan da her şeyden evvel ticaretin,

Küçük haberler

● Çuval ve kanaviçe birliği senelik umumî heyet toplantısı dün yapılmıştır. Toplantıda bir senelik mesai ve hesap raporları okunmuş ve yeni idare heyeti seçilmiştir. Önümüzdeki Cuma günü tiftik ve yapı işi racıları birliğinin senelik toplantısı yapılacaktır.

● Belediye tarafından Kasımpaşa'da tamir ettirilmekte olan halk hamamı bugünlerde halka açılacaktır. Bu halk hamamından fakir vatan daşlar parasız olarak istifade edebileceklerdir.

● Dünkü ihraçat 285 bin liradır. Sevkedilen mallar arasında, Alman, yaya tütün, İsviçre arpa, Roman, yava balık, ve İsvece deri ve kuru meyva bulunmaktadır.

● Belediye Süleymaniye'deki bazı medreseleri tamir ettirenler bunları kreş haline getirmeğe karar vermiştir.

● Adliye Levazım dairesindeki suistimalin muhakemesi 1 inci aşırda gıda bitmiştir. Dava, karara kalmıştır.

● Dün Yunanistandan memleketimize mühim miktarda neft, bıkâr bonat döşüd, süliyen ve demir vortu gelmiştir.

● Beyoğlunda Büyükhendek caddesinde, 49 numaralı dükkânda şarapçılık yapan Menahim, dün dükkânına gelen müşterilerinden Marko ile bir alacak meselesinden dolayı kavga etmişler, bu esnada Marko bıçakla Menahimi vücudunun muhtelif yerlerinde yaralamıştır.

Yaralı tedavi altına alınmış, carih yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır.

Millî divango davetiyeleri

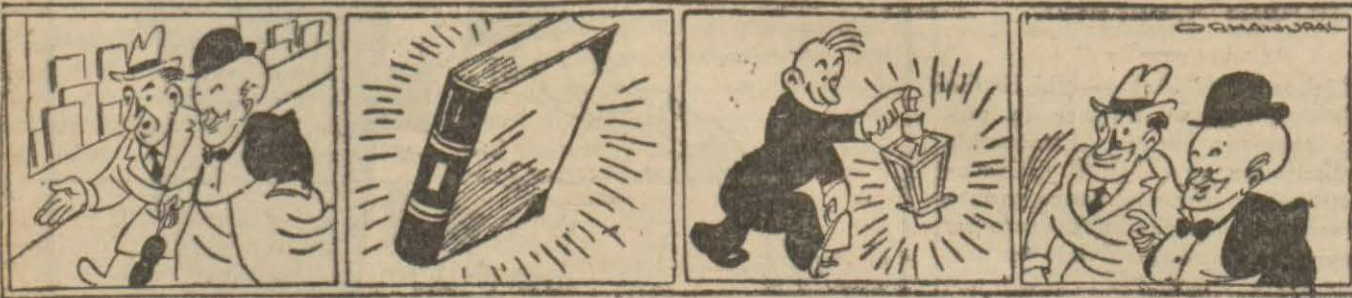
Eminönü Halkevinden: Millî Piyangonun 5 inci tertib 1 inci çekilişi 7/2/1914 Cuma günü saat (17.30) da Evimiz salonunda yapılacaktır.

Bu keşidede bulunmak isteyenlerin giriş kartını Büromuzdan almaları rica olunur.

geçmiş ve gelecek nesillerle bu top-rağa bağlı insanlar eline geçmesini temine yardım edelim.

Muhittin Biçgen

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey tanıdı, şim kitabuların söylediklerine göre...

... Kitab cildleri açılamıyorum.

... Buna sebep de şehrimizde mukavva kalınması imiş.

Hasan Bey — Tabii kalmaz birader... Gazetelerin yazdığına göre bir kontrol neticesinde İstanbuldaki ayakkabıların yüzde doksandında mukavva bulunduğu anlaşılmış.

BU AKŞAM MÜTHİŞ HADİSELER ve MÜT-İPEK HİŞ HEYECANLARLA DOLU Sinemasında MUZZAM BİR FİLM

Taş Yürekli Adam

Baş Rollerde: DOLORES DELRIO — WALLACE BERRY Herkesi merak ve heyecandan sarsacak bir film

Ayrıca: en son FOX DÜNYA havadisleri

Memleket Haberleri

Antalyada

Bir köylü kız ölürken parasının tayyareye yatırılmasını vasiyet etti

Antalya (Hususi) — Antalyanın İnce köyünden Yusuf kıza on altı yaşında Aşşe nüzume olabilecek büyük bir hamiyet eseri göstermiş, ötürken babasına şu vasiyette bulunmuştur: «Hayatında biriktirmeye muvaffak olduğum şu beş lirayı al, ebediyen ya tacağın şu mutlu toprakları ve halvaları koruyacak olan tayyarelerinin cemiyetine ver!» demiş, zavallı baba yavrusunun bu vasiyetini yerine getirmek üzere şehre gelerek tayyare cemiyetine 500 gözlemler kazınan biriktirdiği beş lirayı yatırmıştır.

Çorlu hastanesinin tıbbi müsameresi

Çorlu (Hususi) — Çorlu hastanesi tıbbi müsameresinin şifası hastane konferans salonunda başhekim Asım Türmen reisliğinde ve kalabalık bir dinleyici huzurunda verilmiştir.

İlk söz dahiyeci Ruhi Onatın had mide tevassütüne aid bir otopsi parçası ile başlamış, bunu bakteriyolog Nuri Ergençin hususiyet gösteren bir bifosus, nisaiyeci Muzaffer Tezcanın yeni doğmuş çocukta yılanlık, asabiyeçi Sami Gürünün ateş tedavisi ile salâh bulmuş parkensone, doktor Aze, sin sandromu ve doktor Emin Yüce'nin spermatozoid mevzuu konuşması takib etmiştir. Doktor İrfan Şen ve Halil Gürün taraflarından da ciddiye seriatında frengi tedavisi ve uyuz hastalıkları hakkında konuşmalar yapılmıştır. Konuların münakaşasına Asım Türme, Ruhi Onat, Nuri Ergenç, Hasan Konguk, Muzaffer Tezcan, Sami Gürün, Mehmed Ali ve Cevad Doktoroğlu iştirak etmişlerdir.

Edirne muallimlerin toplantısı

Edirne (Hususi) — Gazi ikokulunda başta maarif müdürü Y. Cemil Üner, ilk tedrisat müfettişlerinden Haydar Arkut Hüseyin Tokçan olduğu haide bütün ikokullar baş öğretmen ve öğretmenlerin iştirakinde bir toplantı yapıldı. Bu toplantıda «İlk okulda aritmetik öğretimi ve bunun iktisadi hayatımızdaki tesirleri» mevzuu etrafında görüşülmüş ve aritmetiğin dersler içinde nasıl işleneceği müfettiş Hüseyin Tokçan tarafından izah edilmiştir.

Bilecik'te bir otelede bir hırsızlık vak'ası

Bilecik (Hususi) — Burada bir otelede bir hırsızlık vak'ası olmuş. Parkotelede misafir bulunan Osman isiminde bir yolcunun yastık altına koyduğu 80 lira ile bir takım senedleri çalınmış, zabıta derhal faaliyete geçmiştir.

Keşanda askere kışlık hediye hazırlığı

Keşandan yazılıyor: Halkımız kahraman orduya kışlık hediye olarak bu güne kadar 1047 çift yün çorab, 287 çift yün eldiven, 327 aded pamuklu yelek, 19 aded pamuklu minton, 18 aded kazak, 12 aded iç donu, 17 aded gönalek ki çeman 1727 parça eşya toplamış, Keşan Kızılay şubesine teslim etmiştir.

«Son Posta» nun tefrikası: 16

ISKOCUYADA BİR DRAM

Yazan: Valentin Williams

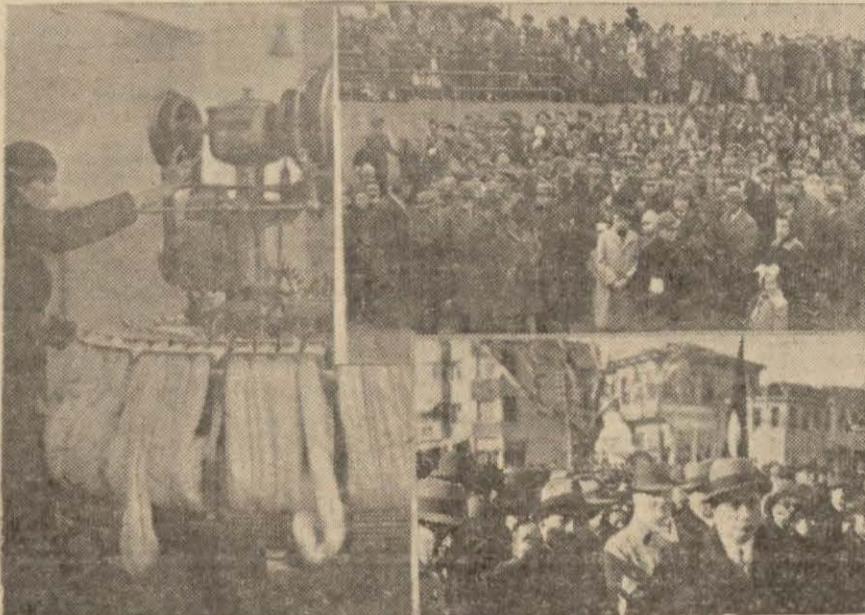
Delikanlının Miss Dean ile ne dereceye kadar alakadar olduğunu sık sık kendine sormuştu. Genç kız, onun hayatında şimdiye kadar gelip geçmiş olan kadınlardan tamamen ayrı bir kategoriye mensubdu. Genç kız, ve ondan daha şiddetli olarak annesi işi izdivacı götürmek gayretini gösteriyordu ve genç kızla evlenmek isteyen sayısız talibler arasında Stephenin getireceği menfaat daha kıymetli görünüyordu.

Garrison sözlerine devam etti:

— Onun buraya ne yapmak için geldiğini anlamadım, lakin Berg denilen ve onun arkadaşı bulunan a-

Bursa Merinos fabrikası üçüncü yılına bastı

Gece gündüz üç veya iki ekiple çalışan fabrika, şehir halkının 8 de birinin geçimini temin etmektedir

Merinos fabrikasında bir kadın işçi çalışırken ve fabrikanın 3 üncü yıldönümü merasiminden iki görünüşü

Bursa (Hususi) — Milli sanayi müesseselerimizin şaheserlerinden biri olan Merinos fabrikasının üçüncü dönüm yılı bugün on binlerce Bursalının coşkun ve harareti tezahürleri arasında kutulanmıştır. Merasimde vali, parti müfettişi, Bursa mebusları, rindan bazıları Halk Partisi, Halkevi mensubları fabrikatörler hazır bulunuyorlardı.

Merasime İstiklâl marşile başlanmıştır. Bu münasebetle Bursa mebusu, doktor Sadi Konuk güzel bir hitabede bulunmuştur. Hatib bu hitabesinde 28 İkinciteşrin 935 de Türk milletinin asil evladı: Milli Şef İsmet İnönü tarafından temeli atılan, üç sene evvel de Ebedî Şefin uğurlu elleriyle açılan bu müessesenin memleketimize refah ve saadet yollarını açtığını tebarüz ettirmiştir. Sadi Konuktan sonra da birçok hatibler söz söylemişlerdir.

Müteakiben, salona girilmiş, burada fabrikanın amatör sanatçıları tarafından «Devrim» adlı piyes temsil edilmiştir.

Bu arada fabrika müdürünün, bu büyük müessesenin iktisadi, içtimai ve milli cepheleden memleket iktisadiyatında almış olduğu mevki hülâsa eden izahatı dinlenilmiştir.

Bu hülâsanın bir kısmı faydalı malûmatı ihtiva etmesi bakımından dikate şayandır: Fabrika memleketi bütün teferriatle beraber dört milyon 300 bin liraya mal olmuştur. Üç ayrı istihsal safhasını ihtiva eden bir kombineler, bu safhaların birincisi yün yıkama fabrikası, ikincisi taranmış fitil fabrikası, üçüncüsü de iplik fabrikasını teşkil eder. Ayrıca bu üç fabrikanın birbirini tamamlayan mesaisini yürüten birçok tahlî işletmeleri de mevcuttur. Hâlen müessesemizin ikinci fabrikasyonu olan kazon dairesi gece gündüz 3 ekiple diğer kısımları da iki ekiple olmak üzere 2050 işçi ve eli yedisiz teknisyen, 51 idari servisler memurları, 38 i de müstahdem olarak 146 kişi çalışmaktadır. Bunların senede aldıkları ücret ve gündelik miktarı 650 bin lirayı tutmaktadır.

Her mensubun vasatı 4 kişilik bir aile geçindirdiği kabul edildiği takdirde vilayetin on bin kişilik bir nüfusu, nun yani son nüfus sayımına göre 1/8 nin doğrudan doğruya fabrika tarafından maîyetleri temin edildiği tebarüz etmektedir.

Ayrıca ham madde ve malzeme temini için mahalli piyasaya vâki tediyelerimiz ise senede bir milyon liraya balığ olmaktadır.

Bu suretle fabrikanın faaliyetinden bilvasita istifade edenler sayısının (müstahsil ve tüccar olarak) bir hayli nüfus teşkil ettiği meydana çıkmaktadır.

Fabrikanın senelik ham madde sarfıyatı vasatı dört milyon lira kıymetinde olup istihsalâtı da son imal safhasında yani dokuma, trikotaj ve kroşe iplikleri 1,5 milyon kilodur ki bu imalatın maliyet kıymeti altı milyon lira radesinde olup istihsal olunan ipliklerin tülü de 41 milyon kilometreye balığ olmaktadır ki, bu suretle dünya çevresini 1000 defa dolaştığı anlaşılır.

Fabrikanın muhtelif vergiler olarak hükûmete senelik tevdiatı ise 800 bin lira olup ayrıca muhtelif içtimai teşekküllere yardım ve bu mevzudaki kendi tesislerinin senelik masraf miktarı 50 bin lira radesindedir. Bu arada, mensupları tarafından kurulmuş bulunan istihlâk kooperatif şirketi fabrika idaresinin yardımı ile ve halihazır müşkülâtına rağmen işçilerimize 7,5 kuruş gibi ufak bir para mukabilinde iki kap sıcak yemek temin etmektedir.

Dinlenen bu izahattan sonra da fabrika tarafından davetlerine çay ve pastalar ikram edilmiştir. Davetliler sonsuz bir neşe içinde geç vakte kadar eğlenmişlerdir.

Çorlunun güzel bir köyü: Marmaracık

Çorlu (Hususi) — Marmaracık köyü 200 evi, asfalt yol üstünde olması ile, semli ve toplu manzara ile Çorlunun en güzel bir köyüdür. Köy muhtarlık idare edilirdi. Evlerin meyvalı meyvasız ağaçları ile dolu bahçeleri olduğu gibi her evin önünü ve penceresini süsleyen çiçekler de halk tarafından merakla yetiştirilmektedir.

Köyün bakkal, kahvehanesi, demircisi, bir tavuk istasyonu, tezişi, berberi ve içinde muhtelif ilaçları bulunan temize ecza dolapları da vardır. Bütün bunlar köy idare heyeti tarafından muntazaman mürakabe edilmektedir.

hibi kendilerini arıyor. Sénéchal (*) bana dedi ki...

Stephen sordu: — O da kim? Hizmetçi hor bakar bir tavırla: — İhtiyar hizmetçi Duncandır; efendimiz, dedi. Bana, yattan dönüp dönmediğinizi sordu. Zira şato sahibi sizi görmek istiyormuş. — Nerede? — Çalışma odasında efendimiz. — Çalışma odası nerede? — Şatonun şark tarafına giden koridor üzerinde. Orasını size göstereyim efendim. Stephen, usağın pesinden giderken, Vêrity'ye hiddetle şunları söylüyordu: — Sizi olanı biteni anlatabildim sanıyorum. Bu hayvan herif Tor-

(*) Asien Cermen dünden gelen bir kelime ki, başhizmetkarı manası vardır. Eski derebeyi şatolarında bunların roitü büyüktü ve bir sübay vasıfında idiler. Hattâ bunların adalete tevazünde de hisseleri vardı. — Çetvirenin notu.

Kaştâ

Yugoslavyadan bir aileyi anavatana getiren bir vatandaş

Kaş (Hususi) — Kalkan nahiyesinden Mustafa Kocakaya evvelce büyük bir mekteb yapararak maarif idaresine teberrü etmiş, gazetesimiz de bu hamiyetli vatandaş hakkında uzun boylu neşriyat yapmıştı.

Bu neşriyat dolayısıyla Yugoslavyanın Yakova kasabasından Yahya oğlu Yaşar Beytullah adında 6 nüfuslu bir Türk aile reisi kendisine müracaat ederek anavatana dönmesi için yardımını rica etmiş, Mustafa Kocakaya da 150 lira olarak bildi, der seyahat masraflarını Yakova konsolosluğumuza göndererek bu, vatanına hasret Türk ailesini anavatana kavuşturmuştur.

3 delikanlı, 1 kız ve ana ve babadan müteşekkil olan bu aileye Mustafa Kocakaya kendi evini tahsis etmiş, bir aylık yiyeceklerini ve ihtiyaçlarını temin ederek kendilerinin Türk vatandaşlığına kayıtlı ve kabulleri için bizzat mahkemeye gelmiş, işi takibe başlamıştır.

Antalyada bir soğuk hava deposu yapılıyor

Antalya (Hususi) — Belediyemiz iklimin soğukluğunu nazarı itibara alarak valimizin delâletle bir soğuk hava deposu yaptırma karar vermiş ve bu işe elverişli olan belediye aidi bulgur değirmeni binasını depoya kalbetmeği muvafık görmüştür. Bu maksadla keşif yaptırarak «18588» lıraya mal olacağı tesbit edilerek iki Şubatta münakasası yapılmıştır.

Bir sebze ve meyva memleketi olan Antalyanın ihtiyacı da bu suretle karşılanmış olacaktır.

RADYO

PERŞEMBE 6/2/1941

8: Saat ayarı, 8.03: Ajans haberleri, 8.18: Hafif müzik (Pl.), 8.45 Ev kadını, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Neşeli şarkılar ve türküler, 12.50: Ajans haberleri, 13.05: Peşrev ve saz semâleri, 13.20: Karışık müzik (Pl.), 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo caz orkestrası, 18.40: Radyo ince saz heyeti, 19.15: Konuşma, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Kadınlar faslı heyeti, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Cenubi Amerika havaları (Pl.), 21: Dinleyici istekleri, 21.30: Konuşma, 21.45: Radyo orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri, 22.45: Cazband (Pl.).

Ankara borsası

5/2/941 açılış ve kapanış fiyatları

ÇEKLER		
	Açılış ve kapanış	
Londra	1 Sterlin	5.24
New-York	100 Dolar	132.20
Cenevre	100 İsv. Fr.	29.6875
Atina	100 Drahm	0.9975
Sofya	100 Leva	1.6225
Madrid	100 Peçeta	12.9375
Belgrad	100 Dinar	3.175
Yokohama	100 Yen	31.1375
Stokholm	100 İsv. Fr.	31.005
Altın		33.20

Esham ve Tahvilât

Tahvilât üzerine muamele olmaktadır.

Harb ve sinir

YAZAN

Prof. Doktor Fahrettin Kerim Gökay

— 2 — (*)

Çok eski tarihleri tetkik ettiğimizde büyük korku ve paniklerde telkin, kâr propagandanın âmîl olduğunu görüyoruz. İlim dünde contagion mentale adı verilen zihni sirayet bu gibi tarihî anlarda her vakitten fazla tesiri oluyor. Fısıltı radyosunun ilk mevcudunda afallıyan sadedü tethiş içerisinde komşusunu haberdar eder. İsterik mitoman veya hipomanyak geveze bire bin katarak aldığı satar, çok geçmez bütün şehirde haber yayılır. Bir camide mevlüd dinlerken çıkan gelen bir ah veya Allah sesinin, basit bir aksırık ve öksürüğün bütün bir camii ne kadar sür'atle sardığını biliriz. Bunun gibi fısıltı radyosunun haberi de o nisbette sür'atle yayılır. Bu sayıların hızla yayılmasında Dupre'nin mitomanyakları bilhassa müessirdir. Bunların muhayyileleri İspanyol şatoları içerisinde mübalâğa unsurlu yuğurulmuştur. Bire bin katar, habbeyi kubbe, piyeyi deve yaparlar. Bir kısım hipomanyaklar vardır ki her şeyden bilgiçlik taslamak, la geçinirler. Bunlar yudururlar, büyük zevatla görüştiklerini tefahürle söyler, onlara izafete malûmatırusluk ederler. Fena haberlerin yayılmasında rol alan tiplerden biri de defetist adını verdiğimiz bozguncularla, dünyayı karanlık gören bedbinlerdir. Güneşin ziyasına bile inanmayan bu bedbahtlar en ufak hâdiseden mana çıkarır, her hâdisenin en fena taraflarını düşünür ve ortaya atarlar. Muhitlerinde daima zehirli ve karanlık bir hava yaratırlar, hiç bir şeyden memnun değillerdir.

Kollektif korkular

Harb ve ihtilâl gibi cemiyet bünyesinde sarsıntılar yapan devirlerde kollektif korkuların sirayetleri üzerinde durmak ve tedbir almak lâzımdır. Bu korkular ekseriyetle paniklere sebep olur. Demin de arzettiğim üzere orta çağda bu gibi panikler pek çok görülmüştür. Taun, sihirbazlık gibi fizik ve moral salgınlar sebebiyle cümle asabiyesi sarsılmış halk arasında bu panikler bazan vahşiyane gaddarlıkları davet etmiştir. Meselâ İğne de Taun'un önüne geçmek için şehrin sakinleriyle beraber yakılması fikri ortaya atılmıştır. Hattâ bir aralık Louisiana kendi öz çocuklarını yiyen kadınlar birbirini yiyen insanlar korku pazarında bu nevi etleri satışa arza cesaret edenler bulunmuştur. Bunlardan biri yaptığı işi inkâr etmedi, atese atılıp yakıldı, bir diğeri de geceyi mevrubahs etleri gömlülü bulduğuna tevpraktan çıkarıp yediği ni söylüyordu.

Tarihin meşhur telk'nli korkuları

Sonra gene tarihteki meşhur telkin korkular arasında cüzamıların çeşme ve kuyuları zehirlemekle itihâm edildikleri malumdur. Böyle mâşerî korkular yüzünden yapılan yahudi katliamları vardır. Yahudilerin havayı zehirledikleri ileri sürülmüş ve ona karşı bu katliâm yapılmıştır. Bu korkulardan maada harbler esnasında yapılan korkunç telkinlerden mütevellid paniklere 1870 bozgununda 1918 Martın. Somme cephesindeki harblerde görülmüştür. Bilhassa muhasaraya uğramış şehirlerde panikler yaratmak düşman için çok muvaffakiyetli neticeler doğurur. Panik yaratamazlarsa ne hafiyelik, ne de casusluk iş görmez, işte bundan dolayıdır ki, cephe gerisindeki mukavemetleri, paniğe uğramamaları cephenin kuvvetini temin eder. 1914 Büyük Harbinde Paris, lilerin mukavemet ve paniğe uğramamaları Garp cephesinin muvaffakiyetini temin ettiğini Mareşal Foş ehemmiyetle işaret etmiştir. O zamanın İngiltere Başvekili zafer sinirleri mukavim olana mev'uttur demişti. Fransız İhtilâl kebirinde büyük korkular şiddetli paniklere sebep olmuş, zaman zaman kütle şuurı tehlikeye düşmüş, akli selim, muhakeme ortadan kalkmıştır. Baskı altında bulunan insanlığa hukuku beşer beyannamesini kazandıran, eserleri tahlis eden bu ihtilâl bazan desisekâr, aptalda korkuların tesir ve sirayeti ile çok tehlikeli safharal geçirmiştir.

18 inci asırda Fransanın mezkurinde ve büyük şehirlerinde haydut baskınları üzerine hayaletler mahsulü sayılarıyla yukusuz geceler geçirirdi. Bir adam koşa koşa gelip istihkâmardan birkaç mil uzakta tozlu toprağı kaldıran bir kafileden bahseder, herkesi korku istilâ eder Şehrin yağma ve tahribine intizar edirdi. Bu arada diğer biri komşu kasabada çalışan imdad çamını işittiğini söyler, korkuyu büsbütün arttırdı. Milisler hazırlanır, en cesurlar karakol bekler, kadımlar müceverherleri gömerler, her tarafta öldürücü bir zıret hükümferma olurdu. Gecenin korkunç sükûtunda meş'aleler soğak başlarını aydınlatır, ellerinde baltalarla devriyeler dolardı. Karakollardan bir haber gelmeyince yavaş yavaş toprak güneş çıkınca dağılısı gibi korku dağılırdı, bu korkular halk hafızasına o kadar şiddetle yer etmiştir ki birisinden bahsedilince büyük korku gündüne doğdu demirdi. 1789 senesi Temmuzdaki korkular mehtabın sınırlı tesiri altında bütün Parisli ve muhitini zıret altında tıtmıştı.

Harbde görülen sinir hastalıklarında istidat, infülâkier, emotion, cometion, açlık, depriment, bombar, dmanlar büyük roller oynarlar.

Ordularda ruhi sağınlr

Ruhi sağınlarda telkinin oynadığı rol üzerinde mühim bir misal de Napoleonun Moskova seferinde orduda çıkan intihar epidemisiydi. Vasiyetin fecaatini gören imparator müntehirlerin vatan haini addedileceğini ilân etmesi üzerine salgın derhal durmuştur. Modaların yayılması da telkin hâdisesi değil midir? Mahmudpaşa başında etrafına kalabalığı toplamak kudretini gösteren satucının belâğat telâğatı bir telkin başarısı sayılmalı mı? Bunun gibi harbde karşı tarafın mukavemetini kırmak için uydurma haberler yayılır, ailelere resmî mühürlerle taşıyan sahte mektuplar gönderilerek cepheden ölüm haberleri vermek suretile maneviyat kırılır. Panikler doğurular, bunların hepsi zihni sirayet esasına dayanmaktadır.

Şimdi yazımın üçüncü kısmına geliyoruz, harb doğurduğu sinir hastalıkları bunlara karşı alınması lâzım gelen tedbirler. Harbde husule gelen sinir hastalıklarının mühim bir kısmı heyecanlardan ileri gelir. Herhangi bir obüs infülâkî neticesinde evvelâ hiç bir şey görülmez. Bir müddet sonra tahayyül neticesi dünün tutulduğu veya felce uğradığı görülür. Harbin tevdi ettiği sinir hastalıklarına Psiko, neurose adını veriyoruz. Bunların körlük, kamburluk, felçler, kekemelek, dil tutulması ilâh. muhtelif şekilleri vardır. Yalnız şayanı şakıran olan tarafı ekseriyetinin büyük kısmı ve tedavî olusudur. Heyecanlardan (Devamı 7 inci sayfada)

(*) İlk yazı dünkü sayımızdadır.

Şato sahibi şaşkın bir bakışla iki Amerikalıya baktı. Sinirli bir halde hafifçe öksürdü ve kuru bir sesle cevap verdi:

— Eğer dostlarımız tatmin edilmemişse, vaziyetin düzelmesi için bir ihtarda bulunacağım, fakat ondan evvel size iki dostumu takdim etmek isterim: Mösyö Stephen Garrison ve Mösyö Vêrity.

Sonra birinci adama dönerek ilâve etti:

— Mösyö Oscar Berg.

Stephen, Bergin semitik dili bilmediğini gördü; İngilizce konuşma şekli pek yabancı kalyordu, belki Skandinav memleketlerinden birine mensubdu; kısa kesilmiş saman sarısı rengindeki saçları da bu itibarı tekit ediyordu. Çam yarması gibi iriyar bir adamdı bu, vücudu kuvvetli ve kolları tıpkı bir boksörünki gibi idi; fakat şımanlaşmış bir boksör. Omuzlarının genişliği iri cüssesini biraz gizliyordu; fakat yüzü tomkul tombuldu ve ceseninin altından kat kat yağ tabakaları şarkıyordu. (Arkası var)

Alman tazyiki karşısında Balkanlar

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Balkan hadiselerini yakından takip edenler üzerinde derin bir tesir yapmıştır.

Almanların talepleri

Diğer taraftan Times gazetesinin Sofya muhabiri de şu haberi vermektedir:

Şimdi Almanya tazyikini Bulgaristan üzerine yapmaktadır. Öyleye benziyor ki, Tuna boyunca tahşüd etmiş olan Alman ordusu Bulgar topraklarından geçmek emrini almadan evvel Almanya Bulgaristanın Mihver paktını imza etmesini istemektedir.

Bulgaristanın kararı

Londra, 5 (A.A.) — Royter: Londranın salâhiyetler mahfelleleri Bulgaristanın bugünkü mücadelede bitaraf kalmak niyetinde olduğu kanaatindedirler. Royter ajanının diplomatik muhabiri, Bulgarların arada istiklallerini ve bitarafklarını muhafaza etmek istediklerini ileri sürdüklerini kaydeder. Bu beyanata inanmamak için hiçbir sebep olmadığını yazmaktadır.

Bulgaristanın harb sahnesi olması, hiç şüphesiz Bulgar menfaatlerine muğayirdir. Bulgarlar, Romanyanın acı misalini daima gözleri önünde bulundurmakta ve Romanyanın başına gelen akıbetin kendilerini de tehdit etmekte olduğuna kana bulunmaktadırlar. Bu tehlike, ye ancak vaziyetin icab ettirdiği tedbirler almakla karşı koyabileceklerini pekâlâ biliyorlar. Vaziyeti karşılayabilmek için Bulgarların büyük bir faaliyet sarfetmeleri ve meselâ Almanların memleketlerine nüfuzunu önlemeye matuf tedbirler almaları lâzımdır. Filhakika Almanların büyük miyasta Bulgaristana nüfuz ettiklerine ve bir çoklarının daha simdiden seyyah sıfatıyla memleketlere girmiş olduklarına dair kuvvetli deliller ve emareler vardır.

En iyi usul mukavemet

Bulgarlar Alman usullerini tetkik etmek için birçok fırsatlar elde etmişlerdir. Bu itibarla Alman usulünü bertaraf edecek en iyi usulün azimkârane bir mukavemetten ve her ne pahasına olursa olsun Alman metodlarından korkmaktan ibaret olduğunu iyice bilirler.

Başvekilin sözleri

Sofya 5 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor:

Başvekil Filov ziraat nazırı Bagriyanof'un istifası hakkında mecliste beyanatta bulunarak şöyle demiştir: Ziraat nazırı Bagriyanof'un istifasına sebep olan ihtilâflar ne hükümet ziraat siyasetinin hedefleri, ne de bu siyaset meseleleriyle alakadar değildir. Bu istifaya daha ziyade başka sahaya, usul sahasına taalluk etmektedir.

Başvekil sözlerine şu suretle devam etmiştir:

Bütün hükümetin siyaseti olan bu siyasete istikbalde de devam edilecektir. Zira biz bir şahıslar siyaseti değil, prensip siyaseti takip ediyoruz.

İstifa eden nazır Hitlerle görüşmüştü

Sofya (A.A.) — Ziraat nazırı Bagriyanof'un istifası münasebetle sabık nazırın Almanya ve İtalyayı ziyaret ettiği ve Hitlerle ve Mussolini ile görüştüğü hatırlatılmaktadır. Bulgaristana avdetinden sonra Bagriyanof milli mecliste bir nutuk söyleyerek milli iktisadiyatın faşist prensiplere göre işlenmesi istemiştir.

Bu nutukta beyanatta bulunan Bagriyanof tekliflerinin kabine tarafından reddedilmesi üzerine istifa ettiğini bildirmiştir.

Bagriyanof'un çekilmesi Bulgaristanda heyecan doğurmuştur.

DENİZCİLİK

(Baş tarafı 2 inci sayfa)

zuman nasi akim kaldığı malumdur. İngiltereyi istila etmeyi düşünenlerden en yakını Napolyondur. Bugünkü Almanyanın fütuhatını daha geniş miyasta olmak üzere, tamamı lâmaz bulunan Napolyon denizler hakimiyeti önünde boyun eğmiştir. Bu hakikati dünyanın bütün askerî ve siyaset tarihleri inkâr edemez. O halde Hitler bu adanın istilasını denizden yapacağını düşünmemelidir.

İstila için ne lazım?

Tarihin muhtelif devirlerinden alınan derslere göre deniz aşırı bir yerin istilası için muhakkak deniz hakimiyeti lâzımdır. Deniz hakimiyeti düşman donanmasını imha etmek veya bu donanmayı kendi limanlarında abluka etmekle temin edilir. Bugün Almanyanın elinde İngiltere donanmasını imha edecek bir vasıta yoktur. Alman hava kuvvetlerinin İngiliz donanması üzerindeki tesiri tahrikar değildir. İngilizlerin batan gemilerden daha fazla miktarda harb gemisi temin etmiş olmaları, Alman tayyarecilerinin denizlere hâkim olamayacağı pekâlâ göstermiştir. Donanma ancak düşman deniz kuvvetleri tarafından imha edilebilir. Almanya donanma yapmadıkça deniz hakimiyetini alamayacağı düşünemez.

Almanların bu harbde muvaffak olmuş veğane deniz hareketi Norveç istilasidir. Fakat bu istila hareketine, kuvvetlerin muvaffakiyetinden ziyade, beşinci kol zaferi olarak bakılmaktadır. Yoksa askerî mücadele san'atı müvacehesinde, böyle bir hareket, gene imkânsızlığını muhafaza etmekteydi. Nitekim Norveç muvaffakiyeti, İngiltere üzerinde, tekrar edilememektedir.

Hava kuvvetlerinin zuhuru, istila san'atında, daha ziyade müdafilere faydalı olmuştur. Hava kuvvetleri deniz kuvvetlerini nasıl altedemi yorsa; deniz kuvvetlerinin de havaya karşı tesirleri azdır. İngiltereye ihraç yapacak Alman ticaret gemilerinin havaya karşı emniyetini Alman hava kuvvetleri temin etmelidir. Fakat ticaret gemisi kafesi ile tayyareler arasındaki sîrat nisbeti o kadar fazladır ki; büyük Alman hava filolarının daimi surette ticaret gemileri üzerinde bulunmasına imkân yoktur. İşte kafilenin havaya karşı zayıf olduğu böyle bir anda İngiliz tayyarelerinin yapacağı küt, le hücumu, Almanlara büyük zararlar verir.

Binaenaleyh Almanların İngiltereye yapacağı istila hareketi denizlerden değil, imkân varsa havalardan yapılmalıdır. Bu imkân mü-nakaşası havalara aiddir. Bununla beraber milyonları geçen İngiliz müdafaa kuvveti karşısında havadan getirilmesi lâzım gelen Alman ordusunun miktarda pek korkunç olmalıdır. Böyle muazzam bir orduyu havalardan getirecek tayyare ve plânör miktarda ne olmalıdır? Bu da ayrı meseledir.

İngiltere deniz yollarını kesmek imkânı

Almanya için İngiltere deniz yollarını kesmek, harbin gagesine ulaşmak için daha mantıklı bir ihtimal olarak gözükmüyor. Nitekim Alman bahriye nazırı Amiral Reader Vilhemsafen de söylediği bir nutukta bu yola daha ziyade temas ediyor. Hitlerin de aynı yolda konuşması, Alman hazırlığının daha ziyade bu şekilde olduğunu gösteriyor. Britanya adalarının deniz yollarını kesecek Alman vasıtaları şunlar olabilir:

1 — Hava kuvvetleri.

2 — Denizaltı kuvvetleri.

3 — Mayın silâhi.

Alman hava kuvvetleri bugüne kadar ve hattâ bugün bile İngiltere üstündedir. Norveç, Fransa gibi sahaların Alman eline geçmesi, Alman hava sevkulceyşini çok takviye etmiştir. Böylelikle Almanlar güzel bir hava durumu temin etmiş bulunuyorlar. Fakat geçen günler aded ve teknik bakımdan pek değeri olan Alman üstünlüğünü İngiltere tarafına nakletmektedir. Almanlar, fevkalâde üstün olan, bu devrelerinde, hava kuvvetleriyle, İngiliz deniz yollarını kesemedikten sonra; bu vazifeyi yarı madun kuvvetleriyle nasıl yapacaklardır?

Almanlar bu yolları mayın silâhi ile de kesmek istediler. Bu maksadla Almanların miktatlı mayınlar yaparak bunları, tayyareler vasıtasıyla, İngiliz liman ağzlarına dök-tüklerini gördük. Fakat bu hareket de muvaffak olamadı.

Muvaffak olmadı... Çünkü, mayın silâhi teknik sahada ne kadar inkişaf ederse etsin, kontrol edilirse kıymet alır. Yani dökülecek mayınların başında, «düşman mangaları taramasını» diye nöbet beklenmelidir. Bu nöbet hizmeti eksik olursa mayınlar hemen taranır. Bir silâh icad edildiği zaman onun yalnız teknik sahasında değil, tâbiye sahasında da muvaffak olması için tedbirler alınmalıdır. Alman donanması kuvvetlenmedikçe bu mayınların, harbin gagesine büyük bir tesiri olmayacaktır.

Almanlar, öyle zannediyorum ki, İngiltereyi mağlûb etmek için, her şeyi denizaltı gemilerinden bekliyorlar. Büyük denizaltı hazırlığı, İngiliz deniz yollarının kesilmesi gagesine matuftur. Her ne kadar Büyük Harbde geniş miyasta kullanılması imkân hâsıl olmamış olsa, bugünün hava kuvvetleri de denizaltı gemilerinin en çetin düşmanı ise de, tahtelbahirler tayyarelerin erişemediği Okyanus sularında gene iş görmektedirler. Bununla beraber Büyük Harbin tecrübeleri ile Büyük Harbden sonraki devredeki teknik tekâmüller denizaltı gemilerine karşı, deniz adamlarının, bağlıklarını çok gevşetmiştir.

Britanya deniz yollarının kesilmesi için Almanyanın elinde bulunan vasıtaların tesiriz olduğu görülmektedir. Acaba bu hakikati Almanya biliyor mu? Acaba o Almanya, bilmeden mi muharebe ediyor?

Şüphesiz hayır... Her mücadelenin bir gagesi olmalıdır. Burada da Hitlerin ümidvar olduğu bazı noktalar vardır:

1 — Hava nakliyatında teknik tekâmül.

2 — Denizaltı gemilerinde teknik tekâmül.

Yoksa sevki idarede herhangi bir terakki kabul edilemez. Eğer Almanya, teknik sahada herhangi bir yeniliğe sahip ise, arzularına nail olabilir. Böyle bir tekâmülün mevcud olmadığına nazaran ondan fazla bir şey beklenemez.

F. L.

Faşist rejimi buhran ve sıkıntı içinde

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Yunan başkumandanlığının elde ettiği malûmata göre İtalyan ordusunda maneviyat namına hiçbir şey kalmamıştır.

İtalyan kumandanlığı, cepheden kaçan askerlerin kurşuna dizileceklerini orduya tamim etmiştir.

Ben durmadan yazıyorum. Şımarık ve huçun damadınızın şoförünü çağırıp otomobile gezmek arzusu ihzar edip etmiyeceğini bilmiyorum. Sabahtanberi ağzını bıçak açmıyor. Piyanoya oturmada, benim piyano çalmak teklifini reddetti ve sofrada - zavallı Halide Hanım ne kadar telâş etti bilseniz - bir lokma yemek yemedi.

Anneçimim, roller şimdi tamamiyle değişti. Ben her şeyi hoş görüyorum, ufak bir sebeble mes'ud oluyorum, Selim bilakis hırçın, şımarık, mütehakkim ve haşın oldu. Kimse-nin kendi sözünden dışarı çıkmamasına tahammül edemiyor. Böyle iken onu ne kadar seviyorum bilseniz...

Nineçimim, hissediyorum, görüyorum ki pek yakında bir takım vak'alar olacak, ana oğul arasında ciddi bir muhavere geçecek ve Halide Hanım bizim birbirimizi sevdiğimizi öğrenince gelinini olduğu gibi kabul etmek mecburiyetinde kalacaktır.

O zaman her şey halledilecek ve ben, oğlunun geçirdiği feci kazandan

SPOR

Kız mektepleri voleybol maçları

Kız mektepleri arasındaki voleybol maçları dün de Eminönü Halkevi salonunda yapılmıştır.

Birinci müsabaka İnönü Kız Lisesi takımı Işık lisesi takımları arasında yapılmıştır.

İnönü takımı çok hâkim bir oyununda sonra 15,1, 15,3 maçı kolaylıkla kazanmıştır.

İkinci ve son maç mektepler arasındaki oyunların en mühümü idi. Çamlıca ile Kız Muallim arasındaki bu maç 15-5, 15-6 gibi bir sayı farkıyla Çamlıcanın galibiyetle sona ermiştir. Çamlıca bu maçtan sonra şampiyonluğa biraz daha yaklaşmış bulunmaktadırlar.

Takımlar: İnönü: Güzin, N. Çan, Mahide, Neclâ, Ayhan, Seniha.

Işık: Nuruchan, Raje, Zizi, Nesime, Hilka, Salıha.

Çamlıca: Süheylâ, Neclâ, Nurunnisa, Fahrünnisa, Nebahat, Neclâ.

Kız Muallim: Melâhat, Hayriye, Neriman, Meliha, Nevzat, Hayriye.

Bölge voleybol maçları

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Voleybol Ajansı gündüz: 8/3/1941 Cumartesi günü yapılacak voleybol maçları:

Saat 2.30: Galatasaray - Kurtuluş II.

Saat 3.15 Galatasaray (A) - Galatasaray (B) I.

Saat 4 Fenerbahçe (B) - Beşiktaş (B) I.

Saat 5 Vefa - Feneryılmaz II.

Harb ve sinir

(Baş tarafı 6 ncı sayfa) başka kafa tasına vukubulan isabetler neticesi zühur eden arzular dahi Büyük Harbden sonra tatbik edilen pedagojik usulleri tashih edilmiştir. Harb esnasında devamlı bombardımanlara maruz kalan şehirler nühasarata altında kalandanla mütemadi enerji sarfiyatı neticesinde sinir yorganlıkları görülebilsen de ufak bir ihtimale bunların da tedavisi islahi kabilidir. Yapılan araştırmalarla alkol gibi keyif verici zehirlerin sinir ve irade mukavemetini zayıflat-tıkları ve bu gibi harp sinirlerine ya-taklık ettiği anlaşılmıştır. Bundan dolayı muharebe zamanlarında her memleket ordularına alkol istanaili yasak etmek, dahilde de sarfiyatı azaltmak için meyhanelerin kapanması şartlarını tehdit etmektedir. Ömürleri asabiyi mukavemetini arttırmak ve bilhassa gıdasız kalmamak için de her memleket harb iktisadiyatını tatbik etmektedir. Bu da istilâki azaltmak, memlekette boş bir yer bırakmayacak tarzda ekimi fazlaştırmak, zirai mahsulâtı çoğaltarak gıda ihtiyacı ve bilhassa vitaminli maddelerin tedarikini kolaylaştırmakla olur. Bunları da ferd ve cemiyet eliyle vermek suretile pek kolay tatbik ederler. Bütün bunlar bir heyeti mecmua teşkil ederler. Ferde ve cemiyete düşen vazifeler yapılmıca sinir mukavemetini hiç bir kuvvet kıramaz.

Prof. Dr. Fahrettin Kerim Göay

Spor işlerimizde mühim bir karar

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Musta. El birliğiyle uğraşılması idi, memleket futbolü hakikaten çok acı günler görecekti. Umumi Müdürün vermiş olduğu yeni karar alkışlanmamak mümkün değildir.

Ömer Besim

tı dikkatle okuyor ve dudaklarında mes'ud bir tebessümle sayfaları çeviriyordu. Nesrinin nihayet, uzun üzüntülerden sonra saadete kavuşmakta olduğunu yalnız yazılardan değil, mektubun ifadesinden, cümlelerin birbirini tutmamasından, anlıyordu. Sevincini annesine anlatırken, Nesrin biraz kendisini unutmuştu.

Mektub bitince Mediha Hanım hemen masa başına geçip kızına cevab yazmağa koyuldu, fakat daha «sevgili kızım» kelimelerini yazmadan kapının zili kuvvetle çaldı. Acaba kimdi? Bu saatte kim gelebilir? Mutlaka Sacide veya Meziyet, yahud da ikisi... Merdivenlerde genç ayak sesleri duyuldu ve oda kapısı şiddetle açıldı.

Mediha Hanım kızını karşısında gördü.

— A. Nesrin... Böyle habersiz niçin geldin? Bir şey mi oldu?

Nesrin asabi bir tavırla annesinin boynuna atıldı.

(Arkası var)

Laval tekrar Fransız kabinesine dahil oluyor

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

gidirler. Almanlar, Fransanın şimdi den vaziyetini tayin ve tasvir etmesini istemektedirler. Fransızların ta-kib ettiği intizar politikası, harbin neticesini beklemek ve bu neticeye göre vaziyet almak demektir. Halbuki Almanya, mağlûb ettiği Fransanın yeni bir fırsata karşısına dikilmesini istememektedir.

Diğer taraftan Lavalın de, yeniden kabineye alınacağı muhakkak sayılmaktadır. Lavalın, dahiliye nazırlığı, ni deruhte etmek arzusunun izhar ettiği söylenmektedir. Bu takdirde ez-bitâ teşkilâtında da istediği değişiklikleri yaparak Alman siyasetine muti kimseleri iş başına getirebilecektir.

Maahaza Lavalın kabineye alınması Fransız donanmasının Almanya ile feshedileceği mânasını tazammun etmez. Amiral Darlanın bu husustaki beyanâtı çok sariftir.

Vichy'de Vichy 5 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Bugün nazırlar meclisi saat 16.30 da toplanmıştır. Amiral Darlan, Pariste ikametinde enasında yapılmış olduğu konuşmalar hakkında izahat vermiştir. Müteakiben nazırlar umumi siyaset hakkında müzakerelerde bulunmuşlardır.

Nazırlar meclisi toplantısı 18.30 da nihayet bitmiştir.

Fransızca bir gazeteye göre Paris, 5 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Burada bildirildiğine göre, Darlan - Laval mülakatında sonra Fransanın iç siyaseti yeni bir safhaya girmiş ve umumi âlaka bu siyaset üzerinde toplanmıştır. «Temps Nouveaux» gazetesi diyor ki:

Hakikati maresaldan gizliyen Vichy entrikacıları partiyi kaybetmişlerdir. Fransa, kendisine yeni Avrupa'da lâyük olduğu mevki temin edecek bir işbirliği siyaseti ile daimi ric'at hattı hareketinden birimi seçmek vaziyetindedir.

Birinci şık intihab edildiği takdirde müteacibi ve devamlı bir hükümet kurmak lâzımdır. Tayinse göre Londra, 5 (A.A.) — Times gazetesinin diplomatik muhabiri, Fransadaki vaziyet hakkında şunları yazıyor:

Flandinin yerice murahhas olarak amiral Darlanın gönderilmesi keyfiyeti, Vichy hükümeti ile Berlin hükümeti arasındaki basitca müzakere mevzuunu Fransız filosu ile Akdenizdeki Fransız limanlarının kontrolu meselesinin teşkil etmiş olduğunu tahmine yol açmaktadır.

İçkili yerlerde hadise çıkaran Örfi İdare Mahkemesine verilecek

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

kabil vekayinin hemen hepsinin lokanta müstecir ve müstahdemleri tarafından müsterye karşı ila edil-diği neticesine varılarak lokanta kapatılmış ve faileri de örfi idare mahkemesine tevdi olmuştular. Bundan böyle, bu gibi yerlerde bu kabil hadiselerin zuhurundan müstetir tarafından ila edilmiş olsa dahi, müsebbibleri hakkında aynı suretle örfi idare kanunu ahkâmına tevfikan muamele yapılmasının kararlaştırıldığı anlaşılmıştır.

Binaenaleyh müessesesahipleri ile halkın bu hususta çok dikkatli müteyakkız, hassas ve tedbirli bulunmaları emniyet, asayiş ve inzibatı ihlâl edici hallerden tevakkii eylemeleri icab etmektedir.

Bundan başka, bombardıman tayyarelerimiz Eritrede birçok askerî hedeflere taarruzlarda bulunmuşlardır.

Guru tayyare meydanına taarruz edilmiş ve hangarları üç bombanın tam isabeti kaydolunmuştur. Pek çok hasar yapılmıştır. Egea motor, lü nakliye arabaları ve binalar bombardıman edilmiştir. Makalede tayyarelere ve motorlü nakliye kollarına taarruzlar yapılmış ve yerde S. 79 tipinde üç tayyare tahrib edilmiş ve diğer bir çok tayyare de hasara uğratılmıştır.

Cenubi Habesistanda, cenubi Afrika tayyareleri orduya müzaheret etmeye devam etmişlerdir. Dito civarında bir hava muharebesinde tek bir cenubi Afrikalı pilot Cr. 133 tipinde üç düşman tayyaresi düşürmüştür.

Düşürülen Alman tayyareleri Düşman tayyareleri dün Maltaya taarruz etmişler de avcılarımız bunları önlemişler. Hiç defile, Yunkers 88 tipinde üç düşman tayyaresi düşürülmüştür. Diğerleri ağır hasara uğratılmıştır. Binalara bazı hafif hasarlar olmuştur.

(Arkası var)

Bingaziye doğru..

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

mekte olan İtalyan kuvveti şiddetli tazyik almaktadır. Yollar harb malzemesi ve arabalarla doludur. Evvelce bildirilenlerden başkaca yüzlerce esir aldık.

Habesistanda bir taraftan Gonder yolunda ileri yürüyüşümüz terakkî ederken diğer taraftan cenub muntakasında cenubi Afrika kuvvetleri düşmandan geçenlerde aldıkları mevzileri tarsin ediyorlar.

İtalyan Somalisinde, devriye kollarımız bütün muhtakalarda faaliyetlerine devam ediyorlar. Devriyelerimizin biri, İtalyan hududundan 72 kilometre içeride bir karakolu dün taarruz ederek zaptetmiştir.

Bingaziye doğru Kahire, 5 (A.A.) — Royter ajansının hususi muhabiri bildiriyor:

Derneden garba doğru ilerlemekte bulunan İnzilz imparatorluk kuvvetleri Sirene İmanın zapt etmişlerdir. Bu surede İngiliz ileri kuvvetleri Bingaziye 210 kilometre yaklaşıyorlar. İngiliz ileri kilitatın Sirenenin garbında daha ileriye vardıkları zannedilmektedir.

İngiliz hava kuvvetleri tarafından nesredilen tebliğde Sirenenin garbındaki yol boyunca ric'at etmekte olan düşman kilitatın İnzilz tayyareleri tarafından bombardıman edildiklerini bildirmiştir.

Mısır istila etmeğe kalktığı zaman maresal Graziani, Sireneyi karargâh itihaz etmiştir.

Habesistanda Londra, 5 (A.A.) — Habesistandaki İngiliz kuvvetleri Haile Selassienin vatanperver askerlerinin de yardımı ile çok muvaffakiyetli bir hareketten sonra adedce İngiliz kuvvetlerine faik olmalarına rağmen kuvvi maneviyesi kılınmış olan düşmanı takip etmekte devam ediyorlar. İngiliz askerî mahfelleri İngiliz kıt'alarının Eritrenin ta ortalarına kadar girmiş bulduklarını tasvir etmekte ve Habesistanda da hududdan 60 ilâ 80 kilometre kadar içerilere girdiklerini ilâve eylemektedir.

Aynı mahfeller şöyle demektedir: Habesistan hududlarını o şekil de açmış bulunuyoruz ki bugün Habes vatanperverleri ile bizim aramızda doğrudan doğruya muvasala tesis edilmiş bulunmaktadır. Şimdi istediğimiz gibi Habes vatanperverlerini takviye edebiliriz. Artık karışımızda hududlarını muhafaza eden büyük bir kuvvet bulunmamaktadır.

General Wavell'in teftişleri Kahire, 5 (A.A.) — İngiliz başkumandanı general Wavell, tayyare ile Eritre cephesine yaptığı teftiş seyahatinden Kahireye dönmüştür.

General Wavell, Eritre cephesindeki teftiş seyahati esnasında, orada yapılmakta olan hareketin bir kısmını takip etmiştir.

Bomba yağmuru

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

yük bir faaliyet göstermişler ve Cr. 133 tipinde bir ve Cr. 42 tipinde de diğer bir İtalyan tayyaresi düşürmüşlerdir.

Eritrede, ordunun taarruzuna müzaheret eden ve birçok muvaffakiyetler elde etmiş bulunan bir cenubi Afrika tayyare filosu Hzozacivarında bir tayyare meydanına taarruz etmiş ve yerde bombaları yükülü olarak duran Cr. 133 tipinde bes İtalyan tayyaresine ateş vermiştir. Bu tayyarelerdeki bombalar patlamıştır.

Asmara civarında bir hava muharebesinde aynı tayyare filosu düşman avcılarını yakalayarak bir tanesini düşürmüştür. Cr. 133 tipinde bir ve Cr. 42 tipinde de iki tayyare de hava hücumları neticesinde kul lanılmaz bir hale gelmiş olarak Barentada elimize geçmiştir.

Bundan başka, bombardıman tayyarelerimiz Eritrede birçok askerî hedeflere taarruzlarda bulunmuşlardır.

Guru tayyare meydanına taarruz edilmiş ve hangarları üç bombanın tam isabeti kaydolunmuştur. Pek çok hasar yapılmıştır. Egea motor, lü nakliye arabaları ve binalar bombardıman edilmiştir. Makalede tayyarelere ve motorlü nakliye kollarına taarruzlar yapılmış ve yerde S. 79 tipinde üç tayyare tahrib edilmiş ve diğer bir çok tayyare de hasara uğratılmıştır.

Cenubi Habesistanda, cenubi Afrika tayyareleri orduya müzaheret etmeye devam etmişlerdir. Dito civarında bir hava muharebesinde tek bir cenubi Afrikalı pilot Cr. 133 tipinde üç düşman tayyaresi düşürmüştür.

Düşürülen Alman tayyareleri Düşman tayyareleri dün Maltaya taarruz etmişler de avcılarımız bunları önlemişler. Hiç defile, Yunkers 88 tipinde üç düşman tayyaresi düşürülmüştür. Diğerleri ağır hasara uğratılmıştır. Binalara bazı hafif hasarlar olmuştur.

(Arkası var)

«Son Posta»nın edebî romanı: 81

Aşkla Oynanmaz!

Nakleden: Muazzez Tahsin Berkand

Annesinin bu halleri Selim fena halde üzüyor nineçimim, dün bütün gün ağzını açmadı, somurttu durdu, gezmeğe gitmek istemedi, hattâ annesinin şefkat ve itinasını bile hoş görmedi. Her şeye titizlendiği, her şeyden sinirlendiği belli idi. Onu yatıştırmak ve kendisine bunca fedakârlık gösteren annesine ters cevaplar vermesine mâni olmak için akla karayı seçtim.

Bugün de fena bir sürprizle karşılaştık. İkizim de Halide Hanımın bermutad Beruta ineceği bu Çarşamba gününü sabırsızlıkla bekliyorduk. Maalesef o gitmedi ve sabahleyin kahvaltıda tepsilile Selimin

halde üzüyor nineçimim, dün bütün gün ağzını açmadı, somurttu durdu, gezmeğe gitmek istemedi, hattâ annesinin şefkat ve itinasını bile hoş görmedi. Her şeye titizlendiği, her şeyden sinirlendiği belli idi. Onu yatıştırmak ve kendisine bunca fedakârlık gösteren annesine ters cevaplar vermesine mâni olmak için akla karayı seçtim.

SINGER

KONTROL SAATI

GELDİ

Fiati
60 LİRA

15 sene
garantilidir.
SINGER SAAT
MAĞAZALARI
İstanbul,
Eminönü, 8

Üniversite Rektörlüğünden:

Ceza Hukuku, Medeni Hukuk, Devletler Umumi Hukuku, Devletler Hususi Hukuku, Umumi Felsefe ve Mantık, Türk Edebiyatı Tarihi, Alman Filolojisi, Umumi İktisad ve İktisad Teorisi, Maliye ve Maliye Kanunları, İktisad ve İktisadi Doktorlar Tarihi, Anatomi, Hayatî ve Tıbbî Kimya, Doçentlikleri açıktır. Namzedlerin 5 Nisan Cumartesi günü yabancı dil imtihanı ve 15 Nisanda esas imtihan yapılacaktır. Doçentlik imtihanı talimatı hükmüne tezlerin 5 Nisanda verilmesi lazımdır. İstekli olanların sıhhat raporu, 5 fotoğraf, nüfus tezkeresi ve ilmi hüviyetini gösteren işleri ile (işleri Tedris İşleri kaleminden istenecektir). 27 Mart 1941 tarihi kadar Rektörlüğe müracaatları. (786)

Yalova Kaplıcaları İşletme Müdürlüğünden

1 - Yalova kaplıcalarında elektrik santrali binasında bulunan Ma. car L. Lang fabrikası mamulâtından henüz monte edilmemiş (225) beygir kuvvetinde yeni bir lokomotifin satış muamelesi ilân edilen günde icra edilmemiş olduğundan bu satış 14/Şubat/941 Cuma günü saat 15 de açık artırma ile İstanbul Sahil Sıhhiye Müdüriyetinin Galata Merkez binasındaki Kaplıcalar İşletme Müdürlüğü İstanbul Bürosunda yapılacaktır.

2 - Makineyi görmek ve daha fazla malumat almak isteyenler Yalova Kaplıcaları İşletme Müdürlüğüne müracaat edebilirler.

3 - Satılacak lokomotif ve teferüatı liste halinde tesbit edilmiştir. Teslimat bu listeye nazaran icra edilecektir.

4 - Makinenin kaplıcalardan nakliyesi, nakil vasıtası masrafı tahmil ve tahliye masrafı, hamal parası, nakil için ihtiyar edilecek bülümle masraf ile mahallinde yapılacak montaj alıcaya aittir.

5 - Muhammen bedel (25.000) lira olup ihaleyi müteakib bedeli ihale üzerinden % 15 nisbetinde teminat verilecektir. (837)

P. T. T. Umum Müdürlüğünden

1 - İdare ihtiyacı için 3000 ilâ 3500 piyade, 1400 ilâ 1500 sâviri müvezzî ile 150 ilâ 200 hamal ki cem'an 4550 ilâ 5200 maa kasket elbisinin dikisi kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 - Muhammen bedel «3925» muvakkat teminat «2943, 75» lira olup eksiltmesi 20/2/941 Perşembe günü saat 16 da Ankarada Evkaf apartımında P. T. T. Umum Müdürlük binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 - İstekliler muvakkat teminat makbuz veya banka mektubla kanuni vesaiki muhtevî kapalı zarflarını o gün saat «15» e kadar mezkûr komisyona vereceklerdir.

4 - Şartnameler, Ankarada Evkaf apartımında P. T. T. Levazım, İstanbulda Valide hanında P. T. T. Levazım ayniyat şubesi müdürlüklerinden «196» kuruş mukabilinde verilecektir. «614.841»

İstanbul Defterdarlığından

Açık olan ücretli vazifeler için lise ve orta mekteb mezunu olanlar arasında «tahsis devam edenlerle 18 yaşını ikmal etmemiş olanlar kabul edilemezler» 20/2/941 tarihine müsadif Perşembe günü saat 14 de İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi birinci sınıf dershanesinde müsabaka imtihanı yapılacaktır.

İmtihana girmek isteyenler aşağıda yazılı vesikaları hamilen bir istida ile 17 - 2 - 941 Pazartesi günü saat 17 ye kadar Defterdarlık Sicil kalemine bizzat müracaat ederek fotoğraflı kabul kartları almaları ilân olunur. «717»

- 1 - Tahsil vesikası.
  - 2 - Nüfus tezkeresi.
  - 3 - Hüsnühâl kâğıdı.
  - 4 - Sıhhat raporu ve aşı kâğıdı.
  - 5 - 4, 5 X 6 eb'adında iki fotoğraf.
- Bunlar yalnız imtihanı kazananlar için dan bûhâre alınacaktır.

ODEON

Yeni Çıkan Plâklar
Küçük Melâhat
Keman, Ut, Kanun, Klârnét
270407 No. RUHUMDAKİ HİCRAN
DİLERİM KARA SEVDAYI

Kemal Gürses
Keman, Kanun, Cümbüş, Klârnét
270408 No. Nasıl oldu bilmem - Neva rast gazel
Yularca demek - Neva hicaz gazel

Azize Tözem
Cura ile
270409 No. Ağlama annem - Safranbolu varyantı
Burçak tarlası - Safranbolu varyantı

Sadi Yaver Atamam
Cura ve Zil
270410 No. KAŞIK OYUN HAVASI
SAFRANBOLU ZEYBEK HAVASI

Millî Saraylar Müdürlüğünden

1 - Yalova kaplıcalarında inşa ettirilmekte olan Riyaseticümhur kâtibi umumilik binasının drenaj ve etraf tanzimi işleri kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 - Yapılacak işin tahmini bedeli «6037» lira «50» kuruştur.

3 - Bu ameliyata müteakib birinci keşif cedveli ile şartnameler ve saziyet plânından birer nüsha elli kuruş bedel mukabilinde Dolmabahçe'de Millî Saraylar Müdürlüğü kaleminde alınabilir.

4 - Eksiltme Şubatin yedinci Cuma günü saat on beşte Millî Saraylar Müdürlüğü binasında yapılacaktır.

5 - Muvakkat teminat «452» lira «82» kuruştur. Bu paranın Malsandığına yatırılıp makbuzunun eksiltmenin yapılacağı saat on beşten bir saat evveline kadar diğer vesaikile beraber eksiltme hey'etine verilmiş bulunması lazımdır.

6 - Eksiltmeye girecek olanlar Ticaret Odasına kayıtlı bulunacaklar ve şimdiye kadar başka yerlerde yaptıkları tamirat ve inşaat işlerine dair elde ettikleri vesikaları bu vesikaları göstermek suretiyle kontrol mimarlığından eksiltme gününden evvel ayrıca alacakları fenni iktidar şahadetnamesini ve teminat parası makbuzunu, artırma ve eksiltme kanununun tarifati dairesinde tanzim edecekleri kapalı zarfın içinde saat on dört kadar eksiltme hey'etine tevdi edeceklerdir. «232»

BAYANLAR, ÇARPINTI ve SİNİR BUHRANI ÇEKENLER

NEVROL CEMAL

den 20 damla alınca sinirleri yatıştır, derhal ferahlarlar. Evinizde bulundurunuz.

Yozgad Memleket Hastahanesi Baştabibliğinden:

1 - Ameliyathanede çalışmış ve yetiştirilmiş bir hastabakıcı ile hastane laboratuvarında çalışacak bir laborantın alınacaktır. Her ikisinin de bu servislerde çalışmış olması şarttır. Ücretleri elliser liradır.

2 - Hastanemizde 40 lira ücretli aşçıbaşılığı açıktır. Mutfakta ayrıca bir ikinci aşçı ve bir de bulaşıkçı vardır. Taliblerin bonservis ve hüsnühal kâğıdılarla hastanemize istida ile müracaatları ilân olunur. (620)

Pe'îye Sular İdaresinden

İdaremiz servisleri için bu sene tedariki muktezi 103 kalem matbu evrak 2135 lirada talibi uhdesindedir. Numuneleri Taksimde Sıraselvilerdeki idare merkezinde levazım servisinde mevcut olan bu evrakı daha aşağı fiatla vermek isteyenlerin 12/2/941 Çarşamba günü saat 16 ya kadar fiatlarını birer mektubla idare merkezinde muameleat şefliğine bildirmeleri. «858»

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ. A. Ekrem UŞAKLIGIL

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 1/2/1941 vaziyeti

AKTİF

	Lira		Lira
Kasa:			
Altın: Safi kilogram	72.803.019	Lira 102.121.554.21	
Banknot		» 9.470.866.50	
Ufaklık		» 2.583.441.42	114.176.262.13
Dahildeki muhabirler:			
Türk Lirası		» 359.852.21	359.852.21
Hariçteki muhabirler:			
Altın: Safi kilogram	5.010.756	Lira 7.048.029.54	
Altına tahvil kabul serbest dövizler		»	
Diğer dövizler ve borçlu Kliring bakiyeleri		» 30.510.117.21	37.558.146.75
Hazine tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı		Lira 158.748.563.	
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfiyan Hazine tarafından vâki tediyat		» 20.149.137.	138.599.426.
Senedat Cüzdanı:			
Ticari Senetler		Lira 256.753.354.71	256.753.354.71
Esham ve tahvilât cüzdanı:			
(Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı)			
(yonin karşılığı esham ve tahvilât (İtibari kıymetle)..)		Lira 45.833.416.93	
B Serbest Esham ve Tahvilât:			
Avanslar:			
Altın ve döviz üzerine avans		Lira 8.963.74	
Tahvilât üzerine avans		» 7.808.722.	
Hazineye kısa vâdeli avans		»	
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans		» 114.584.926.75	122.402.612.49
Hissedarlar:			4.500.000.
Muhtelif:			9.519.514.06
Yekûn			737.629.191.82

PASİF

	Lira		Lira
Sermaye			15.000.000.
İhtiyat akçesi:			
Adi ve fevkalâde		Lira 6.188.666.15	
Husulî		» 6.000.000.	12.188.666.15
Tedavüldeki Banknotlar:			
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanununun 6 - 8 inci maddelerine tevfiyan Hazine tarafından vâki tediyat		Lira 158.748.563.	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi		» 20.149.137.	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vaz edilmiş Reeskont mukabilî ilâveten tedavüle vaz edilmiş		Lira 138.599.426.	
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabilî 3902 No. lu kanunun mucibince ilâveten tedavüle vaz edilmiş		» 17.000.000.	
		» 249.000.000.	
		» 14.000.000.	418.599.426.
MEVDUAT:			
Türk Lirası		Lira 78.354.461.56	
Altın: Safi Klg.	876.809	» 1.233.302.56	78.587.764.12
3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabilî tevdi olunan altınlar:			
Safi Klg.	55.541.930	» 78.124.167.90	78.124.167.90
Döviz Taahhüdâtı:			
Altına tahvil kabul dövizler		Lira	
Diğer dövizler ve alacaklı Kliring bakiyeleri		» 29.555.761.75	29.555.761.75
Muhtelif:			106.573.405.90
Yekûn			737.629.191.82

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren:

İskonto haddi % 4 Altın üzerine avans % 3

Yuvaranın Saadeti

Çapamarka Müstahzaratı

Sıhhatinizin, Neşenizin, Sofranızın hâdimidir.

İstanbul Üçüncü Noteri

Usulüne göre verilmiş umumî vekâletnameye tevfiyan umumî vekilim olan İstanbulda Fatihte Fevzipaşa caddesi 82 No. Öktem apartıman birinci katta mukim iken Hâlen İ. İnş. tb. karargâh yazıcısı Süloğlu Tatarlar Edirne'de bulunan ve hususî şirkette ortağım olan Semih Kansu askere gitmek dolayısıyla hâiz bulunduğu salâhiyetleri beş aydanberi istimal edememekte ve bu yüzden işlerim sekteye uğramakta olduğundan İstanbulda Zindankapı mahallesinin Zindankapı caddesinde 71, 73, 64 No.lu mahallerde bulunan ticarethanemi bana izafeten idare etmeye, firmamın namına mal mübayaa ve fîruhtuna, ticarî muamelâtımı tedvire, her türlü taahhüdâta girişmeğe, pey sürmiye, depozito ücreti tevdiâne, muamele ve şartnameleri imzalamıya, fiatlarını tesbit etmiye, ve teslim edeceği malların bedeli ile teminat paralarını almağa, ticarethanem namına posta, banka ve gümrüklerden gelecek kıymetli ve kıymetsiz emaneleri almiya, çek ve bono ve buna mümasıl ticarî senetleri imzalamıya, ve ciro etmiye ve kabul veya redetmiye emvali tüccariyemi sigortaya koymıya, sigorta primlerini ödemiye, hasar vukuu halinde bedellerini istemiye, ve bu işe müteakib makbuz ve senedleri imzalamıya, ticarethanem namın gümrük işlerini takip etmiye, evraklarını imzalamıya, ecebî menuleketlere mal göndermiye ve namına gelecek malları tesellüme ve rüsumunu ödemiye, resmî dairelerdeki bülümüm işlerimi takip etmiye, ahzu kabza, sulh ve ibraya, ferağatı davaya, ve ferağatı kabule, mütedair velhasıl sözü geçen vekâletname ile benden haiz olduğu bülümüm salâhiyetleri ile mezuniyetleri ref eylediğimden beş nüsha olarak tanzim olunan işbu azılmeden bir nüshasının numaleyhin yukarıda yazılı adresine tebliğini ve bir nüshasının dairenizde hıfzını ve üçüncü şahıslarca malûm olmak üzere üçüncü nüshasının Son Posta gazetesi ile ilân edilme üzere tarafıma itasını dilerim.

Adres: İstanbul Zindankapı Abacılar 64-73,71 No. lu Mağazada Yani Amaslıdis 1638_S.3

T. İş Bankası
1941 Küçük
Tasarruf Hesapları
İKRAMİYE
PLÂNI

1941 İKRAMİYELERİ

1 adet 2000 liralık	— 2000.—	lira
3 » 1000	» — 3000.—	»
2 » 750	» — 1500.—	»
4 » 500	» — 2000.—	»
8 » 250	» — 2000.—	»
35 » 100	» — 3500.—	»
80 » 50	» — 4000.—	»
300 » 20	» — 6000.—	»

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İnkiteşrin tarihlerinde yapılır.